

ΕΤΟΣ
18^ο

ΦΥΛΛΟ 191

ΙΑΝΟΥΑΡΙΟΣ
2026

Ο ΡΥΘΜΟΣ ΤΗΣ ΥΓΕΙΑΣ

ΜΗΝΙΑΙΑ ΕΦΗΜΕΡΙΔΑ ΤΗΣ ΕΝΩΣΗΣ ΝΟΣΗΛΕΥΤΩΝ ΕΛΛΑΔΟΣ

Ηράκλειο,
Κρήτη

ENE
ΕΝΩΣΗ ΝΟΣΗΛΕΥΤΩΝ ΕΛΛΑΔΟΣ

19^ο

ΠΑΝΕΛΛΗΝΙΟ
ΕΠΙΣΤΗΜΟΝΙΚΟ &
ΕΠΑΓΓΕΛΜΑΤΙΚΟ
ΝΟΣΗΛΕΥΤΙΚΟ
ΣΥΝΕΔΡΙΟ

13-16 Μαΐου
2026

19ο Πανελλήνιο Επιστημονικό & Επαγγελματικό Νοσηλευτικό Συνέδριο — Β' Ανακοίνωση

Εθνικό Κέντρο Αιμοδοσίας: «Οι Νοσηλευτές είναι και πρέπει να είναι ένας από τους άμεσους ηρεσβευτές της καλλιέργειας κουλτούρας τακτικής εθελοντικής αιμοδοσίας στην χώρα μας»

Οι Νοσηλευτές έδωσαν «ORAMA ΕΛΠΙΔΑΣ» στην Ονειρούπολη Δράμας και στην Αστυνομική Διεύθυνση Πρέβεζας

Οι Νοσηλευτές «δίνουν» Ρυθμό στην Υγεία για το 2026...
στέλνοντας τις ευχές τους...

Σταματία Μιχοπούλου, Γ.Ν. - Κ.Υ.
Φιλιατών

Ευαγγελία Μπουτσιούλη, Γ.Ν. Καστοριάς

Σοφία Μπαλτά, Γ.Ν. Ρεθύμνου

Ευδοξία Γκουρουγιάννη, Εθνικό Κέντρο
Αποκατάστασης

Μαριάνθη Χισαρλή, Γ.Α.Ν.Π.
«ΜΕΤΑΞΑ»

Προσκλήσεις Γενικών Συνελεύσεων Περιφερειακών Τμημάτων Ε.Ν.Ε. & Κεντρικής Διοίκησης

Editorial: Ο Πρόεδρος του Παγκύπριου Συνδέσμου Νοσηλευτών και Μαιών (ΠΑΣΥΝΜ) και της Ευρωπαϊκής Ομοσπονδίας Νοσηλευτών (EFN), Δρ. Αριστείδης Χωραττάς, MA, Bsc Cancer Nursing, RGN, «δίνει» Ρυθμό στην Υγεία και αρθρογραφεί: «Τα κοινά μας προβλήματα απαιτούν κοινό όραμα, συντονισμένες δράσεις και ενιαία φωνή για να διαμορφώσουμε ένα καλύτερο μέλλον»

«Οι Νοσηλευτές εκπαιδεύουν... οι μαθητές, οι εκπαιδευτικοί και οι πολίτες ΣΩΖΟΥΝ ΖΩΕΣ», 15ο Νηπιαγωγείο Αχαρνών, 1ο Γυμνάσιο Κιάτου, Δημοτικό Σχολείο Πασίου Κορινθίας, 9ο Δημοτικό Σχολείο Βύρωνα, Σύλλογος Γονέων & Κηδεμόνων 1ου Νηπιαγωγείου Ξυλοκάστρου

Οι Νοσηλευτές «δίνουν» Ρυθμό στην Υγεία...

Καλλιόπη Διακογεωργίου: ««Ο ρόλος των νοσηλευτών στα σωφρονιστικά καταστήματα: Επιστημονική ευθύνη και κοινωνική αποστολή»

Παναγιώτης Ζαρκαδούλας: «Η σημαντικότητα της εκπαίδευσης των νεοδιόριστων νοσηλευτών σε μια ψυχιατρική κλινική»

Δέσποινα Καπαγερίδου: «Μία εμπειρία από Erasmus»

Γερσθημάνη Μερμερίερ: «Χιούμορ το ιαματικό»

Οι Φοιτητές Νοσηλευτικής «δίνουν» Ρυθμό στην Υγεία και αρθρογραφούν...

Ευθυμία Πετσίνη: «Το Μέλλον της Νοσηλευτικής: Παρουσία, ανθρωπίνη σύνδεση και προσαρμοστικότητα»

Οι Διευθύνσεις Νοσηλευτικών Υπηρεσιών «δίνουν» Ρυθμό στην Υγεία και παρουσιάζουν καινοτόμες πρακτικές

Γ.Α.Ν.Π. «ΜΕΤΑΞΑ»: «Ρομποτική χειρουργική: Όταν η τεχνολογία συναντά τη νοσηλευτική καινοτομία»

ΙΔΙΟΚΤΗΣΙΑ**ΕΝΩΣΗ ΝΟΣΗΛΕΥΤΩΝ ΕΛΛΑΔΟΣ**

Βασιλίσσης Σοφίας 47
 Τ.Κ. 106 76 Αθήνα,
 Τηλ.: 210 3648044
 e-mail: info@enne.gr

www.enne.gr

ΕΚΔΟΤΗΣ - ΔΙΕΥΘΥΝΤΗΣ

Δημήτριος Σκουτέλης / Πρόεδρος Δ.Σ. Ε.Ν.Ε.

ΔΙΕΥΘΥΝΤΗΣ ΣΥΝΤΑΞΗΣ

Τζαννής Πολυκανδριώτης / Γενικός Γραμματέας Δ.Σ. Ε.Ν.Ε.

ΣΥΝΤΑΚΤΙΚΗ ΕΠΙΤΡΟΠΗ

Λάμπρος Μπίζας / Αντιπρόεδρος Α' Δ.Σ. Ε.Ν.Ε.
 Γεώργιος Μπαλιόζογλου / Αντιπρόεδρος Β' Δ.Σ. Ε.Ν.Ε.
 Τζαννής Πολυκανδριώτης / Γενικός Γραμματέας Δ.Σ. Ε.Ν.Ε.
 Κωνσταντία Μπελαλή / Αναπληρωτής Γραμματέας Δ.Σ. Ε.Ν.Ε.
 Σταύρος Πανόπουλος / Ταμίας Δ.Σ. Ε.Ν.Ε.
 Γεώργιος Αβραμίδης / Οργανωτικός Γραμματέας Δ.Σ. Ε.Ν.Ε.

Μέλη Δ.Σ. Ε.Ν.Ε.

Γεώργιος Αρβανίτης
 Ευτυχία Γιάγκου
 Παναγιώτης Κοσκινάς
 Γεώργιος Κούρτης
 Μαρία Κωστίκου
 Μιχαήλ Μαντζανάς
 Ευάγγελος Ναλμπάντης
 Σοφία Τάνη

ΕΠΙΜΕΛΕΙΑ ΕΚΔΟΣΗΣ

Γεώργιος Αβραμίδης

ΥΠΕΥΘΥΝΟΣ ΙΣΤΟΣΕΛΙΔΑΣ <http://www.enne.gr>

Ιωάννης Μπατής

ΥΠΕΥΘΥΝΟΣ ΣΥΜΦΩΝΑ ΜΕ ΤΟΝ ΝΟΜΟ

Δημήτριος Σκουτέλης

ΕΚΤΥΠΩΣΗ

CLEVERMEDIA ΑΕ
 Κορυτσάς 10
 Τ.Κ. 104 47 Αθήνα,
 Τηλ.: 210 7247507
 e-mail: info@clevermedia.gr

Τα ενυπόγραφα άρθρα

απηχούν τις απόψεις του υπογράφοντος
 και δεν εκφράζουν υποχρεωτικά την εφημερίδα.

Χειρόγραφα, δημοσιευμένα ή μή,

δεν επιστρέφονται.

Απαγορεύεται η ανατύπωση

ή εκμετάλλευση μέρους

ή όλου του κειμένου χωρίς

την έγγραφη άδεια του εκδότη.

A**Προσκλήσεις Γενικών Συνελεύσεων Περιφερειακών Τμημάτων Ε.Ν.Ε. & Κεντρικής Διοίκησης**

σελ. 03

B**Ενημέρωση ανανέωσης και παραλαβής δελτίων εισόδου – Υποβολή αιτήσεων για την είσοδο νέων μελών της Ε.Ν.Ε. στο Στρατιωτικό Πρατήριο (Π.Ο.Ν.) του Πολεμικού Ναυτικού (Αθήνα)**

σελ. 04

Γ**Εκπαιδευτικές πολιτικές για τα μέλη της Ε.Ν.Ε**

σελ. 04

Δ**Δράσεις πρόληψης, έγκαιρης διάγνωσης και παρέμβασης για τη βελτίωση της ψυχικής υγείας των νέων της γενιάς «Ζ»**

σελ. 04

Α

Προσκλήσεις Γενικών Συνελεύσεων Περιφερειακών Τμημάτων Ε.Ν.Ε. & Κεντρικής Διοίκησης

Γενική Συνέλευση Αντιπροσώπων Ε.Ν.Ε. 2026

Σύμφωνα με το άρθρο 7, παρ. 5 του Νόμου 3252/2004 και την απόφαση του 36ου Διοικητικού Συμβουλίου, με αρ. πρωτ.2066/30 – 12 - 2025, «Θέμα 2ο: Σύγκληση Γενικής Συνέλευσης των Αντιπροσώπων της Ε.Ν.Ε. 2026 - Αποστολή ηλεκτρονικής πρόσκλησης προς τους Αντιπροσώπους», σας ενημερώνουμε ότι η Γενική Συνέλευση των Αντιπροσώπων της Ε.Ν.Ε. 2026, θα διεξαχθεί μέσω τηλεδιάσκεψης, την Πέμπτη 26 Φεβρουαρίου 2026 και ώρα 12:00 – 15:00 και σε περίπτωση μη απαρτίας θα διεξαχθεί την Παρασκευή 27 Φεβρουαρίου 2026 και ώρα 12:00 – 15:00, μέσω τηλεδιάσκεψης, με όσα μέλη συνδεθούν διαδικτυακά.

Σύμφωνα με το Ν. 3252/2004, άρθρο 7, παρ. 3, η Συνέλευση των Αντιπροσώπων βρίσκεται σε απαρτία, όταν οι παρόντες είναι περισσότεροι από τους απόντες. Αν δεν επιτευχθεί απαρτία, η συνεδρίαση αναβάλλεται για την επόμενη ημέρα, οπότε θεωρείται ότι υπάρχει απαρτία ανεξάρτητα από τον αριθμό των παρόντων μελών, τονίζοντας ότι η παρουσία όλων των Αντιπροσώπων είναι υποχρεωτική.

Σε όλους τους Αντιπροσώπους θα σταλεί τις επόμενες ημέρες, ενημερωτικό e – mail με το σύνδεσμο της πλατφόρμας για την διαδικτυακή συμμετοχή τους.

Τα θέματα που θα συζητηθούν στην Γενική Συνέλευση αφορούν:

- Διοικητικός Απολογισμός του έτους 2025.
- Οικονομικός Απολογισμός 2025.
- Οικονομικός Προϋπολογισμός του έτους 2026.
- Οποιοδήποτε άλλο θέμα προκύψει και εγκριθεί από το σώμα.

Επιπλέον, για να μην παρατηρηθούν δυσχέρειες αναφορικά με τη νομιμοποίηση της συμμετοχής σας, παρακαλούμε να φροντίσετε να τακτοποιήσετε τυχόν οικονομικές σας εκκρεμότητες σχετικά με την ανανέωση της συνδρομής σας, στα Περιφερειακά σας Τμήματα.

Με ιδιαίτερη εκτίμηση,
Ο Πρόεδρος της Ε.Ν.Ε
Δημήτριος Σκουτέλης

Γενική Συνέλευση 1ου Π.Τ. Αττικής & Νήσων του Αιγαίου

Σύμφωνα με τα οριζόμενα του Ν3252/2004 άρθρο 16, παρ. 7, καλείστε στην τακτική Γενική Συνέλευση του 1ου Π.Τ. Αττικής & Νήσων του Αιγαίου της ΕΝΕ, η οποία θα διεξαχθεί στην Αίθουσα Διδασκαλίας (4) – ΣΑΕΚ του ΓΝΝΘΑ « Η ΣΩΤΗΡΙΑ» τη Δευτέρα 02/02/2026 και ώρα 15:00-17:00. Για τη συγκρότηση νομίμου απαρτίας, απαιτείται σχετική πλειοψηφία των μελών που έχουν εκπληρώσει τις οικονομικές τους υποχρεώσεις.

Σε περίπτωση μη απαρτίας, η Γενική Συνέλευση θα επαναληφθεί σε 15 ημέρες, ήτοι την Τρίτη 17/02/2026 και ώρα 15:00-17:00 στον ίδιο χώρο και θα θεωρηθεί ότι υπάρχει απαρτία, αν παρίσταται το ¼ των μελών του Π.Τ.

Εάν και τότε δεν υπάρξει απαρτία, η διαδικασία θα ολοκληρωθεί την επομένη, ήτοι την Τετάρτη 18/02/2026 και ώρα 15:00-17:00 με όσα μέλη παρίστανται στην Αίθουσα Διδασκαλίας (4) – ΣΑΕΚ του ΓΝΝΘΑ « Η ΣΩΤΗΡΙΑ».

Τα θέματα που θα συζητηθούν στην Γενική Συνέλευση αφορούν :

- Την Έκθεση Πεπραγμένων του έτους 2025.
- Τον Απολογισμό Εσόδων – Εξόδων για το έτος 2025
- Τον οικονομικό Προϋπολογισμό του έτους 2026.
- Οποιοδήποτε άλλο θέμα προκύψει και εγκριθεί από το σώμα.

Με εκτίμηση,
Ο Πρόεδρος του 1ου Π.Τ. Αττικής & Νήσων του Αιγαίου
Λάμπρος Μπίζας

Γενική Συνέλευση 2ου Π.Τ. Μακεδονίας & Θράκης

Σύμφωνα με τα οριζόμενα του Ν.3252/2004 άρθρο 16, παρ. 7, καλείστε στην τακτική Γενική Συνέλευση του 2ου Π.Τ. Μακεδονίας και Θράκης της ΕΝΕ, η οποία θα διεξαχθεί στο Αμφιθέατρο «ΜΕΤΑΞΑ» του Γενικού Νοσοκομείου Θεσσαλονίκης «ΙΠΠΟΚΡΑΤΕΙΟ», τη Δευτέρα 26/1/2026 και ώρα 12:00μμ. Για τη συγκρότηση νομίμου απαρτίας, απαιτείται σχετική πλειοψηφία των μελών που έχουν εκπληρώσει τις οικονομικές τους υποχρεώσεις.

Σε περίπτωση μη απαρτίας, η Γενική Συνέλευση θα επαναληφθεί σε 15

ημέρες, ήτοι την Τρίτη 10/02/2026 και ώρα 12:00μμ. στον ίδιο χώρο και θα θεωρηθεί ότι υπάρχει απαρτία, αν παρίσταται το 1/4 των μελών του Π.Τ.

Εάν και τότε δεν υπάρξει απαρτία, η διαδικασία θα ολοκληρωθεί την επομένη ημέρα, ήτοι την Τετάρτη 11/02/2026 και ώρα 12:00 μμ με όσα μέλη παρίστανται.

Τα θέματα που θα συζητηθούν στη Γενική Συνέλευση αφορούν:

- Την έκθεση πεπραγμένων του έτους 2025
- Τον απολογισμό Εσόδων – Εξόδων για το έτος 2025
- Οποιοδήποτε άλλο θέμα τεθεί και εγκριθεί προς συζήτηση από το σώμα.

Με εκτίμηση,
Ο Πρόεδρος του 2ου Π.Τ. Μακεδονίας-Θράκης
Γεώργιος Μπαλιόζογλου

Γενική Συνέλευση 3ου Π.Τ. Ηπείρου, Αιτωλοακαρνανίας, Ιονίων Νήσων & Πελοποννήσου

Σύμφωνα με τα οριζόμενα του Ν3252/2004 άρθρο 16, παρ. 7, καλείστε στην τακτική Γενική Συνέλευση του 3ου Π.Τ. Ηπείρου, Αιτωλοακαρνανίας, Ι. Νήσων & Πελοποννήσου της ΕΝΕ, η οποία θα διεξαχθεί στην έδρα του 3ου Π.Τ. της ΕΝΕ, Αιγίου 13 & Υπάτης (έναντι 6ης Υ.ΠΕ) στην Πάτρα, στις 03/02/2026, ημέρα Τρίτη και ώρα 14:30. Για την συγκρότηση νομίμου απαρτίας, απαιτείται σχετική πλειοψηφία των μελών που έχουν εκπληρώσει τις οικονομικές τους υποχρεώσεις.

Σε περίπτωση μη απαρτίας, η Γενική Συνέλευση θα επαναληφθεί σε 15 ημέρες, ήτοι στις 18/02/2026, ημέρα Τετάρτη και ώρα 14:30 στον ίδιο χώρο και θα θεωρηθεί ότι υπάρχει απαρτία, αν παρίσταται το ¼ των μελών του Π.Τ.

Εάν και τότε δεν υπάρξει απαρτία, η διαδικασία θα ολοκληρωθεί την επομένη, ήτοι στις 19/02/2026, ημέρα Πέμπτη και ώρα 15:00 με όσα μέλη παρίστανται στην έδρα του 3ου Π.Τ. της ΕΝΕ Αιγίου 13 & Υπάτης (έναντι 6ης Υ.ΠΕ) στην Πάτρα.

Τα θέματα που θα συζητηθούν στην Γενική Συνέλευση αφορούν :

- Την έκθεση πεπραγμένων του έτους 2025.
- Τον απολογισμό Εσόδων – Εξόδων για το έτος 2025.
- Τον προϋπολογισμό για το έτος 2026.
- Οποιοδήποτε άλλο θέμα προκύψει και εγκριθεί από το σώμα.

Με εκτίμηση,
Ο Πρόεδρος του 3ου Π.Τ. Ηπείρου, Αιτ/νίας, Ι.Νήσων & Πελοπ/σου
Αρβανίτης Γεώργιος

Γενική Συνέλευση 4ου Π.Τ. Θεσσαλίας & Στερεάς Ελλάδας

Σύμφωνα με τα οριζόμενα του Ν3252/2004 άρθρο 16, παρ. 7, καλείστε στην τακτική Γενική Συνέλευση του 4ου Π.Τ. Θεσσαλίας & Στερεάς Ελλάδος της ΕΝΕ, η οποία διεξαχθεί στην έδρα του 4ου Π.Τ. της ΕΝΕ, Μ. ΑΛΕΞΑΝΔΡΟΥ 16, στη Λάρισα στις 02/02/2026 και ώρα 13:00-15:00. Για τη συγκρότηση νομίμου απαρτίας, απαιτείται σχετική πλειοψηφία των μελών που έχουν εκπληρώσει τις οικονομικές τους υποχρεώσεις.

Σε περίπτωση μη απαρτίας, η Γενική Συνέλευση θα επαναληφθεί σε 15 ημέρες, ήτοι την Τρίτη 17/02/2026 και ώρα 13:00-15:00 στον ίδιο χώρο και θα θεωρηθεί ότι υπάρχει απαρτία, αν παρίσταται το ¼ των μελών του Π.Τ.

Εάν και τότε δεν υπάρξει απαρτία, η διαδικασία θα ολοκληρωθεί την επομένη, ήτοι την Τετάρτη 18/02/2026 και ώρα 13:00-15:00 με όσα μέλη παρίστανται στην έδρα του 4ου Π.Τ. της ΕΝΕ, Μ. ΑΛΕΞΑΝΔΡΟΥ 16, στη Λάρισα.

Τα θέματα που θα συζητηθούν στην Γενική Συνέλευση αφορούν :

- Την Έκθεση Πεπραγμένων του έτους 2025.
- Τον Απολογισμό Εσόδων – Εξόδων για το έτος 2025.
- Τον Οικονομικό Προϋπολογισμό του έτους 2026.
- Οποιοδήποτε άλλο θέμα προκύψει και εγκριθεί από το σώμα.

Με εκτίμηση,
Ο Πρόεδρος του 4ου Π.Τ. Θεσσαλίας & Στερεάς Ελλάδος
Απόστολος Κωτσής

Γενική Συνέλευση 5ου Π.Τ. Κρήτης

Σύμφωνα με τα οριζόμενα του Ν3252/2004 άρθρο 16, παρ. 7, καλείστε στην τακτική Γενική Συνέλευση του 5ου Π.Τ Κρήτης της ΕΝΕ, η οποία θα διεξαχθεί στο Αμφιθέατρο του Νοσοκομείου «ΠΑΓΓΝΗ» την Τετάρτη 28 /1/2026 και ώρα 15:00-17:30. Για την συγκρότηση νομίμου απαρτίας, απαιτείται σχετική πλειοψηφία των μελών που έχουν εκπληρώσει τις οικονομικές τους υποχρεώσεις.

Σε περίπτωση μη απαρτίας, η Γενική Συνέλευση θα επαναληφθεί σε 15 ημέρες, ήτοι την Πέμπτη 12/2/2026 και ώρα 15:00-17:30 στον ίδιο χώρο και θα θεωρηθεί ότι υπάρχει απαρτία, αν παρίσταται το ¼ των μελών του Π.Τ.

Εάν και τότε δεν υπάρξει απαρτία, η διαδικασία θα ολοκληρωθεί την επομένη, ήτοι το Σάββατο 14/2/2026 και ώρα 11:00-13:30 με όσα μέλη παρίστανται στο Αντιθέατρο του Νοσοκομείου «ΠΑΓΓΝΗ».

Τα θέματα που θα συζητηθούν στην Γενική Συνέλευση αφορούν :

- Την έκθεση πεπραγμένων του έτους 2025.
- Τον απολογισμό Εσόδων – Εξόδων για το έτος 2025.
- Οποιοδήποτε άλλο θέμα προκύψει και εγκριθεί από το σώμα.

Με εκτίμηση
Η Πρόεδρος του 5ου Π.Τ. Κρήτης
Ευαγγελία Ε. Ξυδάκη

B

Ενημέρωση μελών Ε.Ν.Ε. για την υποβολή αιτήσεων για την είσοδο στο Στρατιωτικό Πρατήριο (Π.Ο.Ν.) του Πολεμικού Ναυτικού (Αθήνα)

Σε ότι αφορά τις αιτήσεις έκδοσης δελτίου εισόδου για τον Π.Ο.Ν., οι οποίες έχουν κατατεθεί μέχρι και τον Δεκέμβριο 2025, σας ενημερώνουμε ότι έχουν παραληφθεί και προωθούνται σταδιακά στα μέλη της Ε.Ν.Ε.

Λόγω της μεγάλης εκδήλωσης ενδιαφέροντος για την έκδοση ειδικού δελτίου εισόδου των μελών της Ε.Ν.Ε. στο Στρατιωτικό Πρατήριο (Π.Ο.Ν.) του Πολεμικού Ναυτικού στην Αθήνα, η κατάθεση των αιτήσεων πραγματοποιείται καθημερινά. Οι αιτήσεις συγκεντρώνονται στο τέλος κάθε μήνα και θα κατατίθενται στον Π.Ο.Ν., ώστε να υπάρχει συνεχιζόμενη ροή.

Σε ότι αφορά την ανανέωση των δελτίων εισόδου με ημερομηνία λήξης (12/2024), σας ενημερώνουμε ότι όσοι κάτοχοι επιθυμούν την έκδοση νέου δελτίου εισόδου, παρακαλούνται να προσκομίσουν στην Γραμματεία της Ε.Ν.Ε. το παλιό δελτίο τύπου μαζί με τα κάτωθι έγγραφα:

Υπεύθυνη δήλωση Π.Ο.Ν., η οποία θα αναγράφει ΑΝΑΝΕΩΣΗ (<https://enne.gr/wp-content/uploads/2024/04/aitisi-pon.pdf>).

Φωτοτυπία της αστυνομικής ταυτότητας του μέλους ή των μελών της οικογένειας.

Βεβαίωση ανανέωσης εγγραφής Ε.Ν.Ε.

Σε ότι αφορά την έκδοση ατομικής κάρτας εισόδου νέων μελών, απαιτούνται τα κάτωθι δικαιολογητικά:

Υπεύθυνη δήλωση Π.Ο.Ν. (<https://enne.gr/wp-content/uploads/2024/04/aitisi-pon.pdf>).

Δύο έγχρωμες φωτογραφίες ταυτότητας (3εκ. Χ 4 εκ.) του αιτούντος.

Φωτοτυπία της αστυνομικής ταυτότητας του μέλους ή των μελών της οικογένειας.

Βεβαίωση ανανέωσης εγγραφής Ε.Ν.Ε.

Τα προαναφερόμενα δικαιολογητικά κατατίθενται στη Γραμματεία της Ε.Ν.Ε. καθημερινά, είτε δια ζώσης, είτε ταχυδρομικώς, (Ταχ. Δ/νση: Βασιλίσσης Σοφίας 47, Τ.Κ.: 106 76 Αθήνα, 2ος όροφος).

Για το Διοικητικό Συμβούλιο της Ε.Ν.Ε

Ο Πρόεδρος Δημήτριος Σκουτέλης
Ο Γεν. Γραμματέας Τζαννής Πολυκανδριώτης

Γ

Εκπαιδευτικές πολιτικές για τα μέλη της Ε.Ν.Ε.

α. Κολλέγιο René Descartes – Ε.Ν.Ε.: Ειδικό πακέτο προνομιακών διδάκτρων στα Μεταπτυχιακά Προγράμματα του Κολλεγίου: https://enne.gr/teleftaies_ekselikseis/%ce%ba%ce%bf%ce%bb%ce%bb%ce%ad%ce%b3%ce%b9%ce%bf-rene-descartes-%ce%b5-%ce%bd-%ce%b5-%ce%b5%ce%b9%ce%b4%ce%b9%ce%ba%cf%8c-%cf%80%ce%b1%ce%ba%ce%ad%cf%84%ce%bf-%cf%80%cf%81%ce%bf%ce%bd/

β. Είσοδος μελών της Ε.Ν.Ε. στο Ειδικό Κέντρο Εφοδιασμού Μονάδων Στρατού Ε.Κ.Ε.Μ.Σ. (Χαϊδάρη, Αττικής), <https://enne.gr/nea/25252>

γ. Είσοδος μελών της Ε.Ν.Ε. στο Ειδικό Κέντρο Εφοδιασμού Μονάδων Στρατού Ε.Κ.Ε.Μ.Σ. (Νομός Αττικής), https://enne.gr/nea/deltia_tirou/24697

δ. Είσοδος μελών της Ε.Ν.Ε. στο Στρατιωτικό Πρατήριο Διδυμότειχου &

στα Παραρτήματα Ορεσιτιάδας & Σουφλίου, <https://enne.gr/nea/24756>

ε. Παροχή έκπτωσης 10% για αγορές σε είδη ορόφου από τις ΕΛΛΗΝΙΚΕΣ ΥΠΕΡΑΓΟΡΕΣ ΣΚΛΑΒΕΝΙΤΗΣ Α.Ε.Ε., https://enne.gr/teleftaies_ekselikseis/23256

στ. Είσοδος μελών της Ε.Ν.Ε. στο Στρατιωτικό Πρατήριο Θεσσαλονίκης: <https://enne.gr/nea/18965>

Για το Διοικητικό Συμβούλιο της Ε.Ν.Ε

Ο Πρόεδρος Δημήτριος Σκουτέλης
Ο Γεν. Γραμματέας Τζαννής Πολυκανδριώτης

Δ

Δράσεις πρόληψης, έγκαιρης διάγνωσης και παρέμβασης για τη βελτίωση της ψυχικής υγείας των νέων της γενιάς «Ζ»

Η Ένωση Νοσηλευτών Ελλάδας συμμετέχει ως επικεφαλής εταίρος (Lead partner) στην πράξη HealthyMinds (Prevention, early diagnosis & intervention activities to enhance the mental health of young people of generation "Z") η οποία υλοποιείται στο πλαίσιο του Προγράμματος Συνεργασίας Interreg VI-A Ελλάδα-Ιταλία 2021-2027 με τη συγχρηματοδότηση της Ευρωπαϊκής Ένωσης.

Το HealthyMinds προωθεί τη διασυνοριακή συνεργασία μεταξύ Ελλάδας και Ιταλίας, συγκεκριμένα στις περιφέρειες της Δυτικής Ελλάδας, της Ηπείρου, των Ιονίων Νήσων και της επαρχίας Λέτσε στην περιφέρεια της

Απουλίας της Ιταλίας και στοχεύει στη δημιουργία πολυεπίπεδων παρεμβάσεων που συνδυάζουν έρευνα, ευαισθητοποίηση, εκπαίδευση, άτυπα δίκτυα υποστήριξης και ψηφιακά εργαλεία για τη μείωση της συχνότητας εμφάνισης προβλημάτων ψυχικής υγείας και την προώθηση της ένταξης και της ευημερίας των νέων.

Για το Διοικητικό Συμβούλιο της Ε.Ν.Ε

Ο Πρόεδρος Δημήτριος Σκουτέλης
Ο Γεν. Γραμματέας Τζαννής Πολυκανδριώτης

19ο Πανελλήνιο Επιστημονικό & Επαγγελματικό Νοσηλευτικό Συνέδριο – Β΄ Ανακοίνωση

Ηράκλειο,
Κρήτη

19^οΠΑΝΕΛΛΗΝΙΟ
ΕΠΙΣΤΗΜΟΝΙΚΟ &
ΕΠΑΓΓΕΛΜΑΤΙΚΟ
ΝΟΣΗΛΕΥΤΙΚΟ
ΣΥΝΕΔΡΙΟΗράκλειο,
Κρήτη13-16
Μαΐου
2026

Αγαπητοί συνάδελφοι,

Στη Β' ανακοίνωση του 19^{ου} Πανελληνίου Επιστημονικού και Επαγγελματικού Νοσηλευτικού Συνεδρίου της ΕΝΕ, επιτρέψτε μου να μιλήσω λίγο πιο χαμηλόφωνα, εκεί που ακούγεται η αλήθεια της δουλειάς μας.

Η Νοσηλευτική, όσο κι αν την περιβάλλουμε με πρωτόκολλα, τεκμήρια και δείκτες ποιότητας, έχει έναν παλμό που δεν ορίζεται από καμία επιτροπή, αλλά από τον παλμό του ανθρώπου που στέκεται δίπλα στο συνάνθρωπο και μας ενώνει. Αυτόν που μας έκανε να διαλέξουμε έναν δρόμο όπου η παρουσία έχει μεγαλύτερη δύναμη από τις λέξεις.

Είναι αυτός που μας οδηγεί σήμερα στο Ηράκλειο, σ' ένα συνέδριο που απλώνει χώρο για γνώση, αλλά και για εκείνη τη σιωπή που κουβαλά η εμπειρία.

Το Ηράκλειο θα φιλοξενήσει φέτος ένα συνέδριο που δεν εκπροσωπεί απλώς έναν επιστημονικό θεσμό αλλά τη διαδρομή μιας ολόκληρης κοινότητας που, παρά τις δυσκολίες, δεν έπαψε ποτέ να υπηρετεί με ακεραιότητα, γνώση και βαθιά αφοσίωση τον άνθρωπο. Κάθε χρόνο, μέσα από τον συλλογικό μας διάλογο, επιβεβαιώνουμε πως η Νοσηλευτική δεν είναι μόνο επάγγελμα αλλά μια συνεχής δέσμευση να είμαστε παρόντες εκεί όπου η ανάγκη συναντά την ελπίδα.

Εκεί, ανάμεσα σε εισηγήσεις και δεδομένα, θα συναντηθεί ξανά η ουσία της Νοσηλευτικής:

Η λεπτή τέχνη του να βλέπεις, να προσέχεις, ν' αντέχεις και να προσφέρεις λίγο περισσότερο απ' όσο φαίνεται στα χαρτιά.

Η ΕΝΕ συνεχίζει να διεκδικεί το θεσμικό κύρος του κλάδου, να υπερασπίζεται τις ανάγκες των Νοσηλευτών, να κρατά ανοικτή τη συζήτηση με την Πολιτεία. Αλλά η πραγματική μας δύναμη βρίσκεται σε ό,τι δεν γράφεται εύκολα. Βρίσκεται σε εκείνα τα μικρά, αθόρυβα θαύματα που παράγονται καθημερινά στις κλινικές, στα Κέντρα Υγείας, στις ΜΕΘ, στα ΤΕΠ, στις δομές όπου το χέρι μας γίνεται γέφυρα.

Σας προσκαλώ να είστε παρόντες, όχι μόνο για να καταθέσετε τη γνώση σας, αλλά για να θυμηθούμε όλοι μαζί γιατί αξίζει να επιμένουμε: Γιατί η Νοσηλευτική, ακόμη και στις πιο δύσκολες στιγμές της, κρατά μέσα της μια υπόσχεση φωτός.

Ο Πρόεδρος της Ένωσης Νοσηλευτών Ελλάδος

Δημήτριος Σκουτέλης

13-16
Μαΐου
2026

Ηράκλειο,
Κρήτη

19^ο

ΠΑΝΕΛΛΗΝΙΟ
ΕΠΙΣΤΗΜΟΝΙΚΟ &
ΕΠΑΓΓΕΛΜΑΤΙΚΟ
ΝΟΣΗΛΕΥΤΙΚΟ
ΣΥΝΕΔΡΙΟ

Αγαπητές και αγαπητοί συνάδελφοι,

Με ιδιαίτερη χαρά και αίσθημα ευθύνης σας καλωσορίζω, εκ μέρους της Οργανωτικής Επιτροπής, στο κορυφαίο επιστημονικό γεγονός της Ένωσης Νοσηλευτών Ελλάδος, το οποίο θα πραγματοποιηθεί στο Ηράκλειο Κρήτης από τις 13 έως τις 16 Μαΐου 2026.

Το ετήσιο Συνέδριο της Ε.Ν.Ε. αποτελεί έναν σταθερό θεσμό συνάντησης, ανταλλαγής γνώσης και εμπειριών, αλλά και έναν χώρο ουσιαστικού επιστημονικού προβληματισμού για το παρόν και το μέλλον της Νοσηλευτικής στη χώρα μας. Η Ε.Ν.Ε., ως το θεσμοθετημένο Επιμελητήριο των Νοσηλευτών, έχει τον κρίσιμο ρόλο της επιστημονικής κατοχύρωσης, της ρύθμισης και της συνεχούς προαγωγής της Νοσηλευτικής ως αυτόνομης επιστήμης και επαγγέλματος υγείας.

Στο πλαίσιο αυτό, το Συνέδριό μας, φιλοδοξεί να αποτελέσει ένα ανοιχτό και δυναμικό πεδίο επιστημονικού διαλόγου, παρουσίασης ερευνητικών δεδομένων, καλών πρακτικών και καινοτόμων προσεγγίσεων, που ανταποκρίνονται στις σύγχρονες ανάγκες των ασθενών, των επαγγελματιών υγείας και του συστήματος υγείας συνολικά.

Η Οργανωτική Επιτροπή, σε δημιουργική συνεργασία με την Επιστημονική Επιτροπή και την Τοπική Οργανωτική Επιτροπή, εργάζεται με συνέπεια και συλλογικό πνεύμα για το σχεδιασμό και την υλοποίηση ενός συνεδρίου υψηλών προδιαγραφών, το οποίο θα διασφαλίζει τόσο την επιστημονική ποιότητα, όσο και την άρτια διοργάνωση, σύμφωνα με τα πρότυπα διεθνών επιστημονικών συνεδρίων.

Η επιλογή του Ηρακλείου Κρήτης ως τόπου διεξαγωγής δεν είναι τυχαία. Το Ηράκλειο συνδυάζει σύγχρονες συνεδριακές υποδομές, ακαδημαϊκή δυναμική και τη γνωστή κρητική φιλοξενία, δημιουργώντας το κατάλληλο περιβάλλον για έναν γόνιμο και ουσιαστικό επιστημονικό διάλογο, αλλά και για την ενίσχυση των δεσμών μεταξύ των συναδέλφων από όλη την Ελλάδα και όχι μόνο.

Με την πεποίθηση ότι το Συνέδριο της Ένωσης Νοσηλευτών Ελλάδος στο Ηράκλειο Κρήτης θα αποτελέσει ένα σημείο αναφοράς για την επιστημονική κοινότητα και μια ευκαιρία ουσιαστικής συνάντησης και συνεργασίας, σας περιμένουμε όλες και όλους να συμμετάσχετε σε αυτήν τη σημαντική διοργάνωση.

Με ιδιαίτερη εκτίμηση,

Ο Πρόεδρος της Οργανωτικής Επιτροπής
Γεώργιος Αβραμίδης

19^οΠΑΝΕΛΛΗΝΙΟ
ΕΠΙΣΤΗΜΟΝΙΚΟ &
ΕΠΑΓΓΕΛΜΑΤΙΚΟ
ΝΟΣΗΛΕΥΤΙΚΟ
ΣΥΝΕΔΡΙΟΗράκλειο,
Κρήτη13-16
Μαΐου
2026

Αγαπητές και αγαπητοί συνάδελφοι,

Με ιδιαίτερη τιμή και αίσθημα ευθύνης σας καλωσορίζω στο Πανελλήνιο Επιστημονικό και Επαγγελματικό Νοσηλευτικό Συνέδριο της Ένωσης Νοσηλευτών Ελλάδος, που φιλοξενείται φέτος στο Ηράκλειο της Κρήτης. Έναν τόπο διαχρονικά συνδεδεμένο με τη γνώση, τη διακίνηση ιδεών και την ικανότητα προσαρμογής σε μεταβαλλόμενες συνθήκες στοιχεία που αποτελούν και σήμερα βασικές προϋποθέσεις για το μέλλον της Νοσηλευτικής.

Η πραγματοποίηση του συνεδρίου συνιστά κάθε φορά μια ουσιαστική ευκαιρία αποτίμησης του παρόντος και επανατοποθέτησης του επαγγέλματός μας απέναντι στις ανάγκες της σύγχρονης κοινωνίας όχι ως μια τυπική επιστημονική συνάντηση, αλλά ως ζωντανό πεδίο διαλόγου, προβληματισμού και προσανατολισμού για τη Νοσηλευτική του αύριο.

Η Νοσηλευτική, διεθνώς και στη χώρα μας, βρίσκεται σε φάση μετασχηματισμού. Οι μεταβολές στα συστήματα υγείας, η δημογραφική γήρανση, η αύξηση των χρόνιων νοσημάτων, οι ανισότητες στην υγεία, καθώς και η ταχύτατη εξέλιξη της γνώσης και της τεχνολογίας, δεν αφήνουν περιθώρια για στασιμότητα. Το επάγγελμά μας καλείται να προσαρμοστεί δυναμικά, όχι μόνο για να ανταποκριθεί στις νέες απαιτήσεις, αλλά και για να συμβάλει ενεργά στη διαμόρφωσή τους.

Ο μετασχηματισμός αυτός δεν αφορά αποκλειστικά τις δομές ή τα εργαλεία της φροντίδας. Αφορά πρωτίστως τους ίδιους τους επαγγελματίες. Την εξέλιξη των ρόλων μας, τη διεύρυνση των πεδίων άσκησης της Νοσηλευτικής, την ενίσχυση της επιστημονικής τεκμηρίωσης και τη συγκρότηση μιας σύγχρονης επαγγελματικής ταυτότητας που συνδυάζει κλινική επάρκεια, ηγεσία, κοινωνική ευθύνη και προσαρμοστικότητα.

Ο νοσηλευτής του σήμερα και ακόμη περισσότερο του αύριο δεν περιορίζεται σε έναν μονοδιάστατο ρόλο. Λειτουργεί ως κλινικός επιστήμονας, ως συντονιστής φροντίδας, ως σύνδεσμος του συστήματος υγείας με την κοινότητα και ως ενεργός παράγοντας στη διασφάλιση της δημόσιας υγείας. Οι πολλαπλές εφαρμογές της Νοσηλευτικής, από το νοσοκομείο και την πρωτοβάθμια φροντίδα έως την πρόληψη, την εκπαίδευση, την έρευνα και τη χάραξη πολιτικών υγείας, αναδεικνύουν τη στρατηγική σημασία του επαγγέλματος για την κοινωνία.

Σε αυτό το πλαίσιο, η προσαρμογή στις δυναμικές αλλαγές της εποχής δεν αποτελεί απειλή, αλλά ευκαιρία. Ευκαιρία για ανάπτυξη νέων δεξιοτήτων, ενίσχυση της επαγγελματικής αυτονομίας και ουσιαστική συμμετοχή στη λήψη

13-16
Μαΐου
2026

Ηράκλειο,
Κρήτη

19^ο

ΠΑΝΕΛΛΗΝΙΟ
ΕΠΙΣΤΗΜΟΝΙΚΟ &
ΕΠΑΓΓΕΛΜΑΤΙΚΟ
ΝΟΣΗΛΕΥΤΙΚΟ
ΣΥΝΕΔΡΙΟ

αποφάσεων που επηρεάζουν την ποιότητα και τη βιωσιμότητα των συστημάτων υγείας. Η Νοσηλευτική δεν ακολουθεί παθητικά τις εξελίξεις, έχει τη δυνατότητα και την ευθύνη να τις καθοδηγεί.

Το επιστημονικό πρόγραμμα του συνεδρίου έχει σχεδιαστεί με αυτή τη φιλοσοφία. Στόχος του είναι η σύνδεση της γνώσης με την πράξη, η ανάδειξη σύγχρονων προσεγγίσεων στη φροντίδα και η ενίσχυση του επιστημονικού διαλόγου γύρω από τον ρόλο της Νοσηλευτικής στο σύγχρονο σύστημα υγείας και στην κοινωνία.

Ιδιαίτερη σημασία έχει η ενεργή συμμετοχή τόσο των νέων συναδέλφων όσο και των έμπειρων επαγγελματιών. Ο διάλογος μεταξύ γενεών αποτελεί βασική προϋπόθεση για τη συνέχεια, τη συνοχή και τη βιώσιμη εξέλιξη του επαγγέλματος.

Εύχομαι οι εργασίες του συνεδρίου να αποτελέσουν αφετηρία ουσιαστικών προβληματισμών, γόνιμων συνεργασιών και νέων προσεγγίσεων που θα ενισχύσουν τον επιστημονικό, επαγγελματικό και κοινωνικό ρόλο της Νοσηλευτικής. Σε μια εποχή διαρκών αλλαγών, η Νοσηλευτική αποδεικνύει ότι μπορεί να προσαρμόζεται, να εξελίσσεται και να ηγείται.

Με εκτίμηση,

Ο Πρόεδρος της Επιστημονικής Επιτροπής

Αθανάσιος Π. Νούσης

13-16
Μαΐου
2026

Ηράκλειο,
Κρήτη

19^ο

ΠΑΝΕΛΛΗΝΙΟ
ΕΠΙΣΤΗΜΟΝΙΚΟ &
ΕΠΑΓΓΕΛΜΑΤΙΚΟ
ΝΟΣΗΛΕΥΤΙΚΟ
ΣΥΝΕΔΡΙΟ

ΘΕΜΑΤΟΛΟΓΙΑ

ΘΕΜΑΤΟΛΟΓΙΑ ΕΠΙΣΤΗΜΟΝΙΚΩΝ ΕΡΓΑΣΙΩΝ

- ▶ Γεροντολογική Νοσηλευτική
- ▶ Δεοντολογία – Βιοηθική
- ▶ Δερματολογική Νοσηλευτική
- ▶ Δημόσια Υγεία & Επιδημιολογία
- ▶ Διαπολιτισμική Νοσηλευτική
- ▶ Διοίκηση Υπηρεσιών Υγείας
- ▶ Επείγουσα Νοσηλευτική
- ▶ Καρδιολογική Νοσηλευτική
- ▶ Κοινωνική Νοσηλευτική
- ▶ Νευρολογική Νοσηλευτική
- ▶ Νεφρολογική Νοσηλευτική
- ▶ Νομικά & Επαγγελματικά Θέματα
- ▶ Νοσηλευτική Ενδοσκοπήσεων
- ▶ Νοσηλευτική Αναισθησιολογίας
- ▶ Νοσηλευτική Αποκατάστασης
- ▶ Νοσηλευτική Εκπαίδευση και Μεθοδολογία της Νοσηλευτικής Έρευνας
- ▶ Νοσηλευτική Λοιμώξεων
- ▶ Νοσηλευτική μαζικών καταστροφών
- ▶ Νοσηλευτική ΜΕΘ
- ▶ Νοσηλευτική Μητρότητας – Γυναικολογική Νοσηλευτική
- ▶ Νοσηλευτική Υγιεινής και Ασφάλειας της εργασίας
- ▶ Νοσηλευτική Ψυχικής Υγείας
- ▶ Ογκολογική Νοσηλευτική
- ▶ Παθολογική Νοσηλευτική
- ▶ Παιδιατρική/Παιδοχειρουργική Νοσηλευτική
- ▶ Πληροφορική της Υγείας
- ▶ Πρωτοβάθμια Φροντίδα Υγείας
- ▶ Σχολική Νοσηλευτική Γενικής Παιδείας & Ειδικής Αγωγής
- ▶ Χειρουργική Νοσηλευτική

19^οΠΑΝΕΛΛΗΝΙΟ
ΕΠΙΣΤΗΜΟΝΙΚΟ &
ΕΠΑΓΓΕΛΜΑΤΙΚΟ
ΝΟΣΗΛΕΥΤΙΚΟ
ΣΥΝΕΔΡΙΟΗράκλειο,
Κρήτη13-16
Μαΐου
2026

ΟΔΗΓΙΕΣ ΥΠΟΒΟΛΗΣ ΕΠΙΣΤΗΜΟΝΙΚΩΝ ΕΡΓΑΣΙΩΝ

Προθεσμία υποβολής εργασιών: **Κυριακή 15 Μαρτίου 2026**

Υποβολή Περίληψης μέσω της Ηλεκτρονικής Φόρμας στην Ιστοσελίδα του Συνεδρίου

Η περίληψη εργασίας μπορεί να υποβληθεί on-line μέσα από την ιστοσελίδα του Συνεδρίου www.enne2026.gr.

ΓΕΝΙΚΕΣ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΕΣ - ΟΔΗΓΙΕΣ

- ▶ Περιλήψεις οι οποίες υποβάλλονται μετά τη λήξη της προθεσμίας και περιλήψεις οι οποίες αποστέλλονται με φαξ ή ταχυδρομικώς **ΔΕΝ** θα γίνονται αποδεκτές.
- ▶ Κάθε σύνεδρος μπορεί να **υποβάλει έως τέσσερις (4) εργασίες ως κύριος συγγραφέας** και μπορεί να **συμμετάσχει το πολύ σε πέντε (5) εργασίες**.
- ▶ Ένας τουλάχιστον εκ των συγγραφέων που συμμετέχουν σε μία εργασία θα πρέπει **ταυτόχρονα με την αποστολή της περίληψής** του να τακτοποιεί οικονομικά και την **εγγραφή** του στο Συνέδριο (μπορείτε να βρείτε τη φόρμα δελτίου εγγραφής στην ιστοσελίδα του Συνεδρίου). Σε αντίθετη περίπτωση, η εργασία θα απορρίπτεται.
- ▶ Μετά την παραλαβή της περίληψης της εργασίας σας, η γραμματεία του Συνεδρίου θα αποστείλει, εντός διαστήματος πέντε ημερών, βεβαίωση παραλαβής στον υπεύθυνο αλληλογραφίας. Σε περίπτωση μη παραλαβής της σχετικής βεβαίωσης εντός του ανωτέρω χρονικού διαστήματος, παρακαλούμε επικοινωνήστε με τη γραμματεία του Συνεδρίου στο τηλέφωνο 210 5244760.
- ▶ Τα **αποτελέσματα αξιολόγησης** των περιλήψεων θα αποσταλούν ηλεκτρονικώς στους υπευθύνους για την αλληλογραφία συγγραφείς, έως τη **Παρασκευή 10 Απριλίου 2026**.
- ▶ Μετά την ημερομηνία λήξης υποβολής περιλήψεων (15/03/2026), δε θα γίνεται αποδεκτή η απόσυρση των εργασιών.
- ▶ Εφόσον κατατεθεί η εργασία, διορθώσεις θα γίνονται δεκτές μόνο εφόσον ζητηθεί από την Επιστημονική Επιτροπή κατά τη διαδικασία της αξιολόγησης.
- ▶ Εφόσον ζητηθούν αλλαγές από την Επιστημονική Επιτροπή και οι συγγραφείς δεν απαντήσουν στις προτάσεις εντός του προβλεπόμενου χρονοδιαγράμματος, η επιστημονική επιτροπή διατηρεί το δικαίωμα μη ένταξης της εργασίας στον ηλεκτρονικό φάκελο των περιλήψεων και της μη ένταξής της στο τελικό επιστημονικό πρόγραμμα.
- ▶ Η συγγραφική ομάδα η οποία αναγράφεται στην περίληψη είναι απολύτως υπεύθυνη για το περιεχόμενο αυτής και η υποβολή της ταυτόχρονα αποτελεί και δήλωση των συμμετεχόντων ότι το περιεχόμενο δεν εμπεριέχει στοιχεία λογοκλοπής.

13-16
Μαΐου
2026

Ηράκλειο,
Κρήτη

19^ο

ΠΑΝΕΛΛΗΝΙΟ
ΕΠΙΣΤΗΜΟΝΙΚΟ &
ΕΠΑΓΓΕΛΜΑΤΙΚΟ
ΝΟΣΗΛΕΥΤΙΚΟ
ΣΥΝΕΔΡΙΟ

ΓΕΝΙΚΕΣ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΕΣ

ΥΒΡΙΔΙΚΟ ΣΥΝΕΔΡΙΟ

Το 19^ο Πανελλήνιο Επιστημονικό και Επαγγελματικό Νοσηλευτικό Συνέδριο της Ένωσης Νοσηλευτών Ελλάδος, **θα διεξαχθεί με φυσική παρουσία συνέδρων και ταυτόχρονη διαδικτυακή μετάδοση των δύο κεντρικών αιθουσών (υβριδικός τρόπος).**

AGUILA
ATLANTIS HOTEL
*****

capsis astoria
heraklion
*****

Τόπος: **Ηράκλειο Κρήτης**

Ξενοδοχείο: **Aquila Atlantis Hotel & Capsis Astoria Hotel**

Χρόνος: **13/5 – 16/5/2026**

Εφαρμογή Συνεδρίου: **Let's Congress**

(διαθέσιμη για download σε android και ios software)

Μέσω της εφαρμογής είναι δυνατή η διαδικτυακή παρακολούθηση του συνεδρίου, **η εγγραφή-απεγγραφή στα κλινικά φροντιστήρια (δια ζώσης παρακολούθηση)** στο πεδίο PERSONAL → SELECT SESSION θα είναι διαθέσιμα τα κλινικά φροντιστήρια.

Επιπλέον, μέσω της εφαρμογής LET'S CONGRESS δίνεται η δυνατότητα

- ▶ να έχετε άμεσα το προσωπικό σας QR (PERSONAL → MY QR)
- ▶ να υποβάλλετε σε πραγματικό χρόνο την ερώτησή σας προς τους ομιλητές,
- ▶ να ενημερωθείτε για το χρόνο παρακολούθησής σας (PERSONAL → MY TIME),
- ▶ να ενημερωθείτε για τις κρατήσεις σας διαμονή-μετακίνηση (PERSONAL → OTHER INFO)
- ▶ να ενημερωθείτε για τυχόν τροποποιήσεις του επιστημονικού προγράμματος σε πραγματικό χρόνο
- ▶ να ενημερωθείτε και να αξιολογήσετε τα sessions τα οποία έχετε παρακολουθήσει
- ▶ να αξιολογήσετε το συνέδριο και
- ▶ να παραλάβετε το πιστοποιητικό παρακολούθησής σας.

19^oΠΑΝΕΛΛΗΝΙΟ
ΕΠΙΣΤΗΜΟΝΙΚΟ &
ΕΠΑΓΓΕΛΜΑΤΙΚΟ
ΝΟΣΗΛΕΥΤΙΚΟ
ΣΥΝΕΔΡΙΟΗράκλειο,
Κρήτη13-16
Μαΐου
2026

Σημαντικές Ημερομηνίες

Ημερομηνίες Συνεδρίου: **13/5 – 16/05/2026**

Λήξη Προθεσμίας Υποβολής Εργασιών: **15 Μαρτίου 2026**

Ενημέρωση Αποδοχής Εργασιών: **10 Απριλίου 2026**

Λήξη Προθεσμίας αποστολής παρουσιάσεων e-Poster: **20 Απριλίου 2026**

Λήξη Προθεσμίας Αποστολής Πλήρους Κειμένου για βράβευση Εργασίας: **24 Απριλίου 2026**

Λήξη Προθεσμίας υποβολής Κλινικών φροντιστηρίων, Στρογγυλών Τραπέζων και Διαλέξεων: **15 Μαρτίου 2026**

Λήξη δεύτερης περιόδου Εγγραφών: **Έως & τη διεξαγωγή του συνεδρίου**

Γλώσσα

Η επίσημη γλώσσα του Συνεδρίου είναι η ελληνική.

Μοριοδότηση

Το Συνέδριο μοριοδοτείται από την Ε.Ν.Ε. με 23 Μονάδες Συνεχιζόμενης Νοσηλευτικής Εκπαίδευσης, σύμφωνα με το Ν. 3252/2004, όπως τροποποιήθηκε και ισχύει με το Ν.4272/2014.

Οπτικοακουστικά μέσα

Όλες οι αίθουσες είναι εξοπλισμένες με:

- ▶ Data video projector
- ▶ Ηλεκτρονικό υπολογιστή
- ▶ Οθόνη Προβολής
- ▶ Laser pointer
- ▶ Μικρόφωνα
- ▶ Χρονόμετρο

Έκθεση

Εκθεσιακός χώρος θα λειτουργεί όλες τις ημέρες του Συνεδρίου κατά τις ώρες των εργασιών του Συνεδρίου.

Οι ενδιαφερόμενοι μπορούν να έλθουν σε επαφή με τη Γραμματεία του Συνεδρίου για περισσότερες πληροφορίες, στην ηλεκτρονική διεύθυνση exhibition@enne2026.gr ή στο τηλέφωνο: 210 5244760.

Editorial

Ο Πρόεδρος του Παγκύπριου Συνδέσμου Νοσηλευτών και Μαιών (ΠΑΣΥΝΜ) και της Ευρωπαϊκής Ομοσπονδίας Νοσηλευτών (EFN), Δρ. Αριστείδης Χωραττάς, MA, Bsc Cancer Nursing, RGN «δίνει» Ρυθμό στην Υγεία και αρθρογραφεί: «Τα κοινά μας προβλήματα απαιτούν κοινό όραμα, συντονισμένες δράσεις και ενιαία φωνή για να διαμορφώσουμε ένα καλύτερο μέλλον»

Με ιδιαίτερη τιμή απευθύνω χαιρετισμό προς την Ένωση Νοσηλευτών Ελλάδος και τα μέλη της, μέσα από αυτές τις σελίδες. Η επικοινωνία και η συνεργασία μεταξύ των θεσμικών εκπροσώπων της νοσηλευτικής και μαιευτικής κοινότητας της Ελλάδας και της Κύπρου αποκτούν ιδιαίτερη σημασία σε μια περίοδο αυξημένων προκλήσεων για τα συστήματα υγείας και τους επαγγελματίες που τα στελεχώνουν. Η συναντίληψη που μας διακρίνει δεν είναι θεωρητική, αλλά βασίζεται σε κοινές εμπειρίες, προβλήματα και στόχους.

Οι νοσηλευτές και οι μαίες των δύο χωρών υπηρετούν την υγεία των πολιτών μέσα σε περιβάλλοντα που χαρακτηρίζονται από αυξανόμενες ανάγκες, δημογραφικές αλλαγές, επιδημιολογικές προκλήσεις και περιορισμένους πόρους. Η κοινή μας πολιτισμική και ιστορική πορεία αντικατοπτρίζεται και στον τρόπο με τον οποίο αντιλαμβανόμαστε τη νοσηλευτική και τη μαιευτική ως επιστήμες και ως λειτουργήματα υψηλής κοινωνικής αξίας, με επίκεντρο τον άνθρωπο και τις ανάγκες του.

Κοινός και καθοριστικός άξονας προβληματισμού τόσο για τον Παγκύπριο Σύνδεσμο Νοσηλευτών και Μαιών όσο και για την Ένωση Νοσηλευτών Ελλάδος είναι το σοβαρό ζήτημα της στελέχωσης των υπηρεσιών υγείας. Η διαχρονική υποστελέχωση, ιδιαίτερα στα δημόσια νοσηλευτήρια και στις δομές πρωτοβάθμιας φροντίδας, επηρεάζει άμεσα την ποιότητα και την ασφάλεια της παρεχόμενης φροντίδας, επιβαρύνει τους επαγγελματίες υγείας και υπονομεύει τη βιωσιμότητα των συστημάτων υγείας.

Στην καθημερινή πρακτική, οι ελλείψεις προσωπικού μεταφράζονται σε αυξημένο φόρτο εργασίας, συνεχόμενες και εξαντλητικές βάρδιες, περιορισμένο χρόνο φροντίδας ανά ασθενή και αυξημένα επίπεδα επαγγελματικής εξουθένωσης. Οι συνθήκες αυτές δεν πλήττουν μόνο τους νοσηλευτές και τις μαίες, αλλά δημιουργούν και αντικειμενικούς κινδύνους για την ασφάλεια των ασθενών. Η αντιμετώπιση της στελέχωσης ως στρατηγικής προτεραιότητας αποτελεί κοινή μας θέση και βασική προϋπόθεση για την αναβάθμιση των υπηρεσιών υγείας.

Παράλληλα, μοιραζόμαστε την κοινή αντίληψη ότι η επαρκής στελέχωση δεν μπορεί να εξετάζεται αποσπασματικά ή μόνο αριθμητικά. Συνδέεται άρρηκτα με την ποιότητα της βασικής και συνεχιζόμενης εκπαίδευσης, με τη δυνατότητα επαγγελματικής εξέλιξης, με την αναγνώριση εξειδικευμένων και προηγμένων ρόλων, καθώς και με την ουσιαστική αξιοποίηση των γνώσεων και δεξιοτήτων των νοσηλευτών και μαιών. Η επένδυση στο ανθρώπινο δυναμικό αποτελεί επένδυση στη δημόσια υγεία.

Η εμπειρία της πανδημίας ανέδειξε με τον πιο εμφανικό τρόπο τον καθοριστικό ρόλο των νοσηλευτών και μαιών, αλλά και τις διαρθρωτικές αδυναμίες των συστημάτων υγείας όταν αυτά λειτουργούν υπό καθεστώς υποστελέχωσης και πίεσης. Οι επαγγελματίες μας ανταποκρίθηκαν με αυταπάρνηση και υψηλό αίσθημα ευθύνης, αποδεικνύοντας ότι αποτελούν τη ραχοκοκαλιά κάθε συστήματος υγείας. Η αναγνώριση αυτού του έργου οφείλει να συνοδεύεται από ουσιαστικές πολιτικές αποφάσεις και μακροπρόθεσμο σχεδιασμό.

Ένα ακόμη κοινό πεδίο συναντίληψης αποτελεί η ανάγκη ενίσχυσης της θεσμικής παρουσίας των νοσηλευτών και μαιών στη διαμόρφωση πολιτικών υγείας. Η φωνή των επαγγελματιών που βρίσκονται στην πρώτη γραμμή της φροντίδας πρέπει να ακούγεται και να λαμβάνεται υπόψη σε όλα τα επίπεδα σχεδιασμού και λήψης αποφάσεων. Η συνεργασία μεταξύ των θεσμικών μας οργάνων μπορεί να συμβάλει στην ανάδειξη τεκμηριωμένων προτάσεων και κοινών διεκδικήσεων, τόσο σε εθνικό όσο και σε ευρωπαϊκό επίπεδο.

Ιδιαίτερη βαρύτητα δίνουμε και στο ζήτημα της επαγγελματικής αυτονομίας των νοσηλευτών και των μαιών στην άσκηση των καθηκόντων τους. Η αυτονομία δεν αποτελεί προνόμιο, αλλά αναγκαία προϋπόθεση για την παροχή ασφαλούς, ποιοτικής και επιστημονικά τεκμηριωμένης φροντίδας. Οι νοσηλευτές και οι μαίες, ως επιστήμονες υγείας με εξειδικευμένη γνώση, κλινική κρίση και σαφώς καθορισμένο επαγγελματικό ρόλο, οφείλουν να έχουν τη δυνατότητα να λαμβάνουν αποφάσεις στο πλαίσιο των αρμοδιοτήτων τους, να συμμετέχουν ενεργά στη διεπιστημονική ομάδα και να αξιοποιούν πλήρως τις δεξιότητες και τις ικανότητές τους. Η ενίσχυση και θεσμική κατοχύρωση της επαγγελματικής αυτονομίας, τόσο στην Κύπρο όσο και στην Ελλάδα, συνδέεται άμεσα με τη βελτίωση των αποτελεσμάτων υγείας, την επαγγελματική ικανοποίηση και την αναβάθμιση της συνολικής λειτουργίας των συστημάτων υγείας.

Ιδιαίτερη σημασία αποδίδουμε επίσης στις κοινές μας αξίες: την ηθική άσκηση του επαγγέλματος, τον σεβασμό των δικαιωμάτων των ασθενών και των επαγγελματιών υγείας, καθώς και την προαγωγή της ανθρωποκεντρικής φροντίδας. Σε συνθήκες αυξημένης πίεσης και ελλείψεων προσωπικού, η διαφύλαξη αυτών των αξιών αποτελεί συλλογική ευθύνη και κοινό μας χρέος.

Ως Πρόεδρος του Παγκύπριου Συνδέσμου Νοσηλευτών και Μαιών, θεωρώ ότι η περαιτέρω εμπάθυση της συνεργασίας μας με την Ένωση Νοσηλευτών Ελλάδος μπορεί να αποτελέσει ουσιαστικό μοχλό προόδου. Μέσα από ανταλλαγή εμπειριών, κοινές επιστημονικές και θεσμικές πρωτοβουλίες και διαρκή διάλογο, μπορούμε να ενισχύσουμε τη θέση της νοσηλευτικής και της μαιευτικής και να συμβάλουμε στη βελτίωση των συστημάτων υγείας που υπηρετούμε.

Κλείνοντας, θα ήθελα να επαναβεβαιώσω τη δέσμευσή μας για συνέχιση και ενίσχυση αυτής της σχέσης συναντίληψης και συνεργασίας. Τα κοινά μας προβλήματα, με κυρίαρχο το ζήτημα της στελέχωσης, απαιτούν κοινό όραμα, συντονισμένες δράσεις και ενιαία φωνή. Με ενότητα, αλληλεγγύη και τεκμηριωμένες παρεμβάσεις, μπορούμε να διαμορφώσουμε ένα καλύτερο μέλλον για τους νοσηλευτές και τις μαίες της Ελλάδας και της Κύπρου και, κατ' επέκταση, για τις κοινωνίες μας.

Κλείνοντας, θα ήθελα να επαναβεβαιώσω τη δέσμευσή μας για συνέχιση και ενίσχυση αυτής της σχέσης συναντίληψης και συνεργασίας. Τα κοινά μας προβλήματα, με κυρίαρχο το ζήτημα της στελέχωσης, απαιτούν κοινό όραμα, συντονισμένες δράσεις και ενιαία φωνή. Με ενότητα, αλληλεγγύη και τεκμηριωμένες παρεμβάσεις, μπορούμε να διαμορφώσουμε ένα καλύτερο μέλλον για τους νοσηλευτές και τις μαίες της Ελλάδας και της Κύπρου και, κατ' επέκταση, για τις κοινωνίες μας.

Εθνικό Κέντρο Αιμοδοσίας: «Οι Νοσηλευτές είναι και πρέπει να είναι ένας από τους άμεσους πρεσβευτές της καλλιέργειας κουλτούρας τακτικής εθελοντικής αιμοδοσίας στην χώρα μας»

Στις 14 Ιανουαρίου 2026 πραγματοποιήθηκε μια άκρως ουσιαστική και παραγωγική συνάντηση στο Εθνικό Κέντρο Αιμοδοσίας με την Πρόεδρο κ. Ελένη Τσάγκαρη και τον Επιστημονικό Διευθυντή κ. Κωνσταντίνο Σταμούλη, στο πλαίσιο της διεύρυνσης της περαιτέρω συνεργασίας μεταξύ των δύο φορέων, για την βελτιστοποίηση των υπηρεσιών που παρέχει το Εθνικό Σύστημα Υγείας στον Τομέα της Αιμοδοσίας.

Στο πλαίσιο της συνάντησης συζητήθηκαν οι κοινές δράσεις των δύο φορέων, οι οποίες αφορούν τόσο τις Πανελλήνιες Εθελοντικές Αιμοδοσίες τις οποίες διεξάγει η Ε.Ν.Ε. στο πλαίσιο της Παγκόσμιας Ημέρας Νοσηλευτών από το 2020, καθώς και η συμμετοχή των μελών της μέσω του Νοσηλευτικού Επιστημονικού Τομέα Αιμοδοσίας της Ε.Ν.Ε. και της προώθησης των βιντεοσκοπημένων μηνυμάτων κοινωνικής ευαισθητοποίησης από Τμήματα Αιμοδοσίας πανελλαδικά, στην ενημερωτική εκστρατεία του Ε.ΚΕ.Α. για την

αύξηση της τακτικής εθελοντικής αιμοδοσίας του πληθυσμού.

Στο επίκεντρο της συζήτησης αναδείχθηκε ο καθοριστικός ρόλος των νοσηλευτών στα Τμήματα Αιμοδοσίας, οι οποίοι στηρίζουν με επαγγελματισμό, επιστημονική επάρκεια και υπευθυνότητα όλα τα στάδια της διαδικασίας της αιμοδοσίας. Επιπρόσθετα, τονίστηκε η ανάγκη για την περαιτέρω ενδυνάμωσή του ρόλου των νοσηλευτών, με συγκεκριμένες προτάσεις σε πολλαπλά επίπεδα, με στόχο την περαιτέρω προώθηση και ευαισθητοποίηση του γενικού πληθυσμού για τακτική αιμοδοτική προσφορά, την στήριξη και διασφάλιση μιας θετικής εμπειρίας για τον αιμοδότη και την παροχή της βέλτιστης φροντίδας των ασθενών στις Υπηρεσίες Υγείας. Επιπλέον, αποτυπώθηκαν τα διαχρονικά προβλήματα, τα οποία αντιμετωπίζουν τα Τμήματα Αιμοδοσίας και οι επαγγελματίες υγείας και τέθηκαν προτάσεις προς διερεύνηση με στόχο την περαιτέρω βελτίωση του πλαισίου λειτουργίας των Τμημάτων Αιμοδοσίας όλης της Επικράτειας.

Το Διοικητικό Συμβούλιο της Ε.Ν.Ε. απονείμει τα εύσημα στην Διοίκηση και στα στελέχη του Ε.ΚΕ.Α. για το πολύ σημαντικό έργο το οποίο επιτελούν και το οποίο συνεχώς αναπτύσσουν, ώστε να ανταποκρίνεται πλήρως στις ανάγκες των ασθενών και του Εθνικού Συστήματος Υγείας. Ιδιαίτερως δε ευχαριστεί θερμά την Διοικήτρια του Ε.ΚΕ.Α. κ. Ελένη Τσάγκαρη για την εγκάρδια φιλοξενία. Ο εποικοδομητικός διάλογος ανέδειξε προοπτικές συνεργασίας, θέτοντας ως στόχο την ενίσχυση των παρεχόμενων υπηρεσιών, ώστε να δομήσουμε από κοινού ένα ισχυρό, αξιόπιστο και αποτελεσματικό σύστημα αιμοδοσίας για όλους τους πολίτες.

Για το Διοικητικό Συμβούλιο της Ε.Ν.Ε

Ο Πρόεδρος
Δημήτριος Σκουτέλης

Ο Γεν. Γραμματέας
Τζαννής Πολυκανδριώτης

«Οι Νοσηλευτές εκπαιδεύουν... οι μαθητές, οι εκπαιδευτικοί και οι πολίτες ΣΩΖΟΥΝ ΖΩΕΣ», 15ο Νηπιαγωγείο Αχαρνών, 1ο Γυμνάσιο Κιάτου, Δημοτικό Σχολείο Πασίου Κορινθίας, 9ο Δημοτικό Σχολείο Βύρωνα, Σύλλογος Γονέων & Κηδεμόνων 1ου Νηπιαγωγείου Ξυλοκάστρου

Οι Νοσηλευτές συνεχίζουν να εκπαιδεύουν τον μαθητικό πληθυσμό, τους εκπαιδευτικούς και τους πολίτες για να ΣΩΖΟΥΝ ΖΩΕΣ... υλοποιώντας το πανελλαδικό εθελοντικό Πρόγραμμα Αγωγής Υγείας μέσω του Σχολείου, της Οικογένειας, της Κοινότητας, της Ένωσης Νοσηλευτών Ελλάδος. Το πρόγραμμα πραγματοποιήθηκε στο 15ο Νηπιαγωγείο Αχαρνών, στο 1ο Γυμνάσιο Κιάτου, στο Δημοτικό Σχολείο Πασίου Κορινθίας, στο 9ο Δημοτικό Σχολείο Βύρωνα, στο Σύλλογο Γονέων & Κηδεμόνων 1ου Νηπιαγωγείου Ξυλοκάστρου.

Οι συμμετέχοντες ενημερώθηκαν και εκπαιδεύτηκαν στην παροχή Πρώτων Βοηθειών, στην παροχή Καρδιοαναπνευστικής Αναζωογόνησης και στη χρήση του Αυτόματου Εξωτερικού Απινιδιστή, αποκτώντας τις απαραίτητες γνώσεις και δεξιότητες για να αντιμετωπίσουν επαρκώς, κρίσιμες για τη ζωή καταστάσεις.

Η Ε.Ν.Ε. συχαίρει όλους τους εμπλεκόμενους φορείς για την εξαιρετη οργάνωση, καθώς και όλους τους εκπαιδευόμενους για τη συμμετοχή τους, γεγονός το οποίο αποδεικνύει το υψηλό αίσθημα κοινωνικής ευθύνης. Επιπλέον συχαίρει τα μέλη της κ. Θεοδώρα Μαρίνου, κ. Γεωργία Παπαγεωργίου και κ. Ειρήνη Φαρμάκη για την εθελοντική συμμετοχή τους στη διεξαγωγή του προγράμματος.

Για το Διοικητικό Συμβούλιο της Ε.Ν.Ε

Ο Πρόεδρος
Δημήτριος Σκουτέλης

Ο Γεν. Γραμματέας
Τζαννής Πολυκανδριώτης

Οι Νοσηλευτές έδωσαν «ΟΡΑΜΑ ΕΛΠΙΔΑΣ» στην Ονειρούπολη Δράμας και στην Αστυνομική Διεύθυνση Πρέβεζας

Η Ένωση Νοσηλευτών Ελλάδος στο πλαίσιο της Πανελλήνιας Εθελοντικής Δράσης Δωρεάς Μυελού Οστών: «Οι Νοσηλευτές δίνουν ΟΡΑΜΑ ΕΛΠΙΔΑΣ» διοργάνωσε σε συνεργασία με την Διεύθυνση Νοσηλευτικής Γ.Ν. Πρέβεζας και τον Δήμο Δράμας ενημερωτικές εκδηλώσεις – δράσεις για την προσέλκυση εθελοντών δοτών Μυελού των Οστών, στην Ονειρούπολη και στην Αστυνομική Διεύθυνση Πρέβεζας.

Οι πολίτες και τα στελέχη της Αστυνομική Διεύθυνση Πρέβεζας ενημερώθηκαν σχετικά με την αναγκαιότητα αύξησης των Ελλήνων εθελοντών δοτών Μυελού των Οστών, ώστε μέσω της κοινής γενετικής καταγωγής να πολλαπλασιάσει την πιθανότητα συμβατότητας και κατόπιν προσερχόντουσαν σε ειδικά διαμορφωμένο χώρο για την εγγραφή νέων εθελοντών δοτών Μυελού Οστών και για την λήψη δειγμάτων.

Το Διοικητικό Συμβούλιο της Ε.Ν.Ε. συχαίρει τον Δήμο Δράμας, την Δι-

εύθυνση Νοσηλευτικής Υπηρεσίας του Γ.Ν. Πρέβεζας και την Διοίκηση της Αστυνομική Διεύθυνση Πρέβεζας για την άψογη συνεργασία και την άριστη οργάνωση της δράσης, καθώς και όλους τους νέους εθελοντές δότες για τη συνεισφορά τους.

Επιπλέον εκφράζει θερμές ευχαριστίες προς τα μέλη της κ. Μαλαματή Μπανιά, κ. Αγγελική Μάλλιου, κ. Ιουλία Βουλισιώτη, κ. Μαρία Ρούσα και προς την κ. Βασιλική Γάκη και την κ. Δήμητρα Ζαχαρούδη για την εθελοντική συμμετοχή τους, καθώς και στον Σύλλογο «ΟΡΑΜΑ ΕΛΠΙΔΑΣ», για την αгаστή συνεργασία και υποστήριξη.

Για το Διοικητικό Συμβούλιο της Ε.Ν.Ε

Ο Πρόεδρος
Δημήτριος Σκουτέλης

Ο Γεν. Γραμματέας
Τζαννής Πολυκανδριώτης

Οι Νοσηλεύτες «δίνουν» Ρυθμό στην Υγεία για το 2026... στέλνοντας τις ευχές τους...

Σταματία Μιχοπούλου

Νοσηλεύτρια, Μονάδα Τεχνητού Νεφρού, Γ.Ν. Φιλατιών

Αγαπητοί συνάδελφοι, εύχομαι η νέα χρονιά να είναι ευτυχισμένη και δημιουργική. Κάθε νέα ημέρα να σας φέρνει πιο κοντά στην επίτευξη των στόχων σας, προσωπικών και επαγγελματικών. Το μέλλον φαίνεται ελπιδοφόρο, καθώς η νοσηλευτική επιστήμη εξελίσσεται και προοδεύει. Οι ευκαιρίες για επαγγελματική ανέλιξη και καταξίωση μέσω της συνεχιζόμενης εκπαίδευσής και της δημιουργικότητας δίνουν νέα πνοή στην πρόοδο του επαγγέλματός μας. Προσφέρουμε ποιοτικές υπηρεσίες υγείας με ενσυναίσθηση και αλληλεγγύη, συχνά υπό δύσκολες συνθήκες, και καλούμαστε να ανταπεξέλθουμε σε απαιτητικά περιστατικά, πολλές φορές απέναντι στον πόνο και τον θάνατο. Στο τέλος κάθε κοπιαστικής βάρδιας, ενώ έχουμε δώσει τον καλύτε-

ρό μας εαυτό και έχουμε προσφέρει σωματική αλλά και ψυχική βοήθεια σε όσους το έχουν ανάγκη, να θυμόμαστε ότι προσφέραμε ελπίδα και ανακούφιση στους συνανθρώπους μας και να κρατάμε το συναίσθημα της ικανοποίησης και της πληρότητας. Εμείς, οι νοσηλεύτες, στηρίζουμε και φροντίζουμε το σύστημα υγείας, αποτελώντας τα γερά θεμέλιά του. Ελπίζω σε ένα μέλλον όπου κάθε νέος νοσηλευτής θα νιώθει την ικανοποίηση που νιώθω κι εγώ, προσφέροντας τις υπηρεσίες του στον συνάνθρωπο. Ας έχουμε όλοι μας ως άξονα την ελπίδα, τη συνεργασία, τη δημιουργικότητα, την αφοσίωση και την αλληλεγγύη προς τον συνάνθρωπο. Καλή χρονιά!

Ευαγγελία Μπουτσιούλη

Νοσηλεύτρια, Τμήμα Επειγόντων Περιστατικών, Γ.Ν. Καστοριάς

Μια νέα χρονιά ξεκινάει με νέες προκλήσεις για το νοσηλευτικό επάγγελμα. Προχωρώντας στην ψηφιακή εποχή, αλλάζει το Εθνικό Σύστημα Υγείας σε επίπεδο παροχής υπηρεσιών υγείας και τα ψηφιακά εργαλεία εισέρχονται στην κλινική φροντίδα, ώστε να διευκολύνουν και να διασφαλίζουν το έργο μας. Το μόνο που δεν αλλάζει είναι η νοσηλευτική προσέγγιση απέναντι στους ασθενείς μας. Λειτουργώντας πάντα με ενσυναίσθηση και επαγγελ-

ματισμό αφουγκραζόμαστε τις ανάγκες των ασθενών μας και συνεχίζουμε να προσφέρουμε ποιοτική νοσηλευτική φροντίδα, παρά τις διαχρονικές αντιξοότητες. Εύχομαι το 2026 να έρθει η πολιτειακή αναγνώριση του έργου των νοσηλευτών, εμπράκτως, ώστε να εξασφαλιστεί η βιωσιμότητα τόσο του νοσηλευτικού επαγγέλματος, όσο και του Εθνικού Συστήματος Υγείας. Καλή δύναμη σε όλους τους συναδέλφους!

Σοφία Μπαλτά

Νοσηλεύτρια, Μονάδα Εντατικής Θεραπείας, Γ.Ν. Ρεθύμνου

Εύχομαι η νέα χρονιά να φέρει υγεία, δύναμη, ελπίδα, χαμόγελα και αισιοδοξία σε κάθε σπίτι. Καλή και δημιουργική νέα χρονιά σε όλους τους

συναδέλφους. Συνεχίζουμε δυναμικά το έργο μας!

Ευδοξία Γκουρογιάννη

Νοσηλεύτρια, MSc, Εθνικό Κέντρο Αποκατάστασης

Με την έλευση του 2026, ευχόμαστε η νέα χρονιά να αποτελέσει έτος προόδου, ενδυνάμωσης και ουσιαστικής αναγνώρισης του Νοσηλευτικού Επαγγέλματος. Η Νοσηλευτική, ως βασικός πυλώνας του συστήματος υγείας, συνεχίζει να υπηρετεί με επιστημονική επάρκεια, ήθος και αφοσίωση τον άνθρωπο και την κοινωνία. Εύχομαι το μέλλον της Νοσηλευτικής να χαρακτηρίζεται από αναβαθμισμένες συνθήκες εργασίας, συνεχή επιστη-

μονική εξέλιξη και θεσμική κατοχύρωση του ρόλου της. Με συλλογικότητα, υπευθυνότητα και αισιοδοξία, ας συνεχίσουμε να συμβάλλουμε στη διαμόρφωση ενός βιώσιμου και ανθρωποκεντρικού συστήματος υγείας. Καλή και δημιουργική χρονιά με υγεία, δύναμη και επαγγελματική πρόοδο σε όλες και όλους!

Μαριάνθη Χισαρλή

Νοσηλεύτρια, Ειδικότητα ΜΕΘ & Επείγουσα Νοσηλευτική, MSc Οικονομικά & Διοίκηση της Υγείας, Μ.Ε.Θ., Γ.Α.Ν.Π. «ΜΕΤΑΞΕΑ»

Καλή και δημιουργική χρονιά! Εύχομαι το νέο έτος να φέρει νέες ευκαιρίες, εξέλιξη και ευημερία για όλους μας. Οι νοσηλεύτες, παρά τις απαιτήσεις της καθημερινότητας, συνεχίζουμε να στεκόμαστε σταθερά δίπλα

στον ασθενή με συνέπεια, ευθύνη και φροντίδα. Εύχομαι το 2026 να είναι μια χρονιά με υγεία, αρμονία και ενότητα, συνεχίζοντας το έργο μας με ποιότητα και ασφάλεια.

Οι Νοσηλευτές «δίνουν» Ρυθμό στην Υγεία...

Παναγιώτης Ζαρκαδούλας
 Νοσηλευτής, RNMH, MSc, Ψ.Ν.Α. «ΔΡΟΜΟΚΑΙΤΕΙΟ»: «Η σημαντικότητα της εκπαίδευσης των νεοδιόριστων νοσηλευτών σε μια ψυχιατρική κλινική»

Είναι κάποια πρωινά που το τμήμα φαντάζει μικρό να χωρέσει όλο το προσωπικό. Μόνιμο, επικουρικό, εκπαιδευόμενο νοσηλευτικό προσωπικό και η βάρδια προχωράει... Οι άβολες ματιές και η στάση σώματος των νέων συναδέλφων, που σε κάποιο βαθμό θυμίζουν τη διστακτικότητα ή το φόβο της υποδοχής μιας πρώτης εισαγωγής, ουσιαστικά καλεί σιωπηλά για βοήθεια και αποτελεί κάλεσμα για δράση. Ειδικά όταν έχεις περάσει από ανάλογη κατάσταση, έστω πριν πολλά χρόνια. Οι νέοι συνάδελφοι χρειάζονται ενημέρωση, καθοδήγηση, να νιώθουν ασφάλεια και ενδιαφέρον, καθώς κάποια στιγμή θα κάνουν βάρδιες μαζί μας, θα είναι το στήριγμά μας. Εάν το θεωρητικό κομμάτι της Νοσηλευτικής Ψυχικής Υγείας καλύπτεται από βιβλία, συγγράμματα και σημειώσεις, τότε το πρακτικό, με ό,τι αυτό συνεπάγεται, ανήκει σε προϊσταμένους/ες και σε έμπειρους συναδέλφους μιας ψυχιατρικής κλινικής.

Ανάμεσα στα αμέτρητα άτομα που έχω γνωρίσει στα πλαίσια της εκπαίδευσης, θα σταθώ κυρίως σε δύο κατηγορίες, δίχως να λησμονώ όλα τα υπόλοιπα: στις νέες προσλήψεις προερχόμενες από γενικά νοσοκομεία και στα παιδιά που ασκούν την ειδικότητα νοσηλευτικής ψυχικής υγείας. Στέκομαι κυρίως σε αυτά τα άτομα καθώς συγκεντρώνουν τις υψηλότερες πιθανότητες συνεργασίας μαζί μας σε μόνιμη βάση σε σχέση με τις άλλες κατηγορίες. Η είσοδος σε μια ψυχιατρική κλινική ως φοιτητής ή νεοπροσληφθείς νοσηλευτής αποτελεί μετάβαση σε ένα περιβάλλον εργασίας υψηλών απαιτήσεων: απρόβλεπτη αναστάτωση, γρήγορες μεταβάσεις μεταξύ θεραπευτικής και εστιασμένης στην ασφάλεια εργασίας, ασυτηροί νομικοί/ηθικοί περιορισμοί και υψηλό συναισθηματικό φορτίο. Σε ένα τέτοιο περιβάλλον, όπου η αντίληψη και οι δεξιότητες επικοινωνίας θεωρούνται και είναι υψίστης σημασίας η κλινική δύναμη να παρέχει αξιόπιστη, λειτουργικά συγκεκριμένη εκπαίδευση σχετικά με τις πραγματικές συνθήκες εργασίας, η οποία ενισχύεται από τους προϊσταμένους και τους έμπειρους συναδέλφους.

Γιατί πρέπει να διδάσκονται (και όχι να υποτίθεται) οι «πραγματικές συνθήκες εργασίας»:

Τα περισσότερα επίσημα προγράμματα σπουδών καλύπτουν την ψυχοπαθολογία, τα φάρμακα και τη θεραπευτική επικοινωνία. Αυτό που συχνά λείπει είναι το επιχειρησιακό επίπεδο που αφορά συγκεκριμένα την κλινική: πώς αξιολογείται ο κίνδυνος σε πραγματικό χρόνο, πώς ανταποκρίνεται η ομάδα στην αναταραχή, τι σημαίνουν τα επίπεδα παρατήρησης στην πράξη, πού βρίσκονται τα όρια μεταξύ της νοσηλευτικής αυτονομίας και της ιατρικής/νομικής εξουσίας και πώς η τεκμηρίωση και η αναφορά περιστατικών λειτουργούν ως εργαλεία ασφάλειας και όχι ως γραφειοκρατικά βάρη.

Η πίεση του χρόνου και τα περιορισμένα πρακτικά εργαλεία υπονομεύουν αναμενόμενα την υιοθέτηση βέλτιστων πρακτικών, εκτός εάν η διδασκαλία είναι ενσωματωμένη στη ροή εργασίας. Τα εμπόδια που περιγράφονται στην εργασία της νοσηλευτικής ψυχικής υγείας - ανεπαρκής εκπαίδευση, έλλειψη σύντομων εργαλείων και χρονικοί περιορισμοί - σχετίζονται άμεσα με τις ψυχιατρικές κλινικές, όπου το προσωπικό πρέπει συχνά να λαμβάνει γρήγορες, καίριες αποφάσεις υπό ανταγωνιστικές απαιτήσεις. Μια κλινική που δεν «μεταφράζει» τη γνώση σε καθημερινές ρουτίνες διδάσκει ακούσια συντομεύσεις. Μια κλινική που μεταφράζει τη γνώση δημιουργεί αξιόπιστες πρακτικές.

Ο ρόλος του επόπτη/συναδέλφου: μετατροπή της γνώσης σε ασφαλή απόδοση

Οι προϊστάμενοι και οι έμπειροι συνάδελφοι είναι ο κύριος δίαυλος για τη μετατροπή της γνώσης σε ικανή δράση. Ο ρόλος τους δεν είναι μόνο η παροχή προσανατολισμού, αλλά και η συνεχής δημιουργία νοήματος - βοηθώντας τους νεοεισερχόμενους να κατανοήσουν γιατί η κλινική κάνει αυτό που κάνει, πώς είναι η «καλή πρακτική» υπό πραγματικούς περιορισμούς και πώς να ανακάμψουν μετά από δύσκολες καταστάσεις. Μετά από σοβαρά δυσμενή γεγονότα (π.χ. αυτοκτονία ασθενούς), οι εμπειρίες και η αντιμετώπιση των εκπαιδευόμενων διαμορφώνονται σε μεγάλο βαθμό από παράγοντες του περιβάλλοντος και, κυρίως, από τη σχέση επιβλέποντα - εκπαιδευόμενου. Η πρακτική υποστήριξη (π.χ. τροποποιημένος φόρτος εργασίας) και η συναισθηματική/επαγγελματική υποστήριξη έχουν ση-

μασία, αλλά δεν παρέχονται με συνέπεια - συχνά επειδή οι εκπαιδευτές απουσιάζουν και κανείς δεν έχει αναλάβει το συγκεκριμένο ρόλο. Οι ψυχιατρικές κλινικές πρέπει να αντιμετωπίζουν την εκπαίδευση/ενημέρωση ως βασική λειτουργία ασφάλειας και όχι ως προαιρετικό εκπαιδευτικό πρόσθετο.

Η αποτελεσματική εκπαίδευση περιλαμβάνει συνήθως: Δομημένη εισαγωγή (τοπικές πολιτικές, διαδικασίες αποκλιμάκωσης, ρόλοι σε καταστάσεις έκτακτης ανάγκης, πρότυπα τεκμηρίωσης).

Μικροδιδασκαλία κατά τη διάρκεια της βάρδιας (σύντομη, επαναλαμβανόμενη καθοδήγηση σε ένα λειτουργικό θέμα).

Άμεση παρατήρηση και ανατροφοδότηση (ειδικά για την αποκλιμάκωση, τον καθορισμό ορίων, την πρακτική σε επίπεδο παρατήρησης και τις δύσκολες συνομιλίες).

Ανασκόπηση μετά το περιστατικό που διαχωρίζει τη μάθηση από την επίρριψη ευθυνών και ομαλοποιεί τις αντιδράσεις στο άγχος.

Οι συνάδελφοι είναι εξίσου σημαντικοί: οι νεοεισερχόμενοι μαθαίνουν το "κρυφό πρόγραμμα" λειτουργίας της κλινικής (γλώσσα που χρησιμοποιείται για τους ασθενείς, τι κλιμακώνεται, αν οι ερωτήσεις είναι ευπρόσδεκτες) κυρίως από τους συναδέλφους τους. Μια ψυχολογικά ασφαλή ομάδα θα απορροφήσει έναν νεοεισερχόμενο, ενώ μια μη ασφαλή ομάδα θα τον μετατρέψει σε επιπλέον κίνδυνο. Όλα τα ανωτέρω, με την προϋπόθεση πως κανένας νεοεισερχόμενος συνάδελφος δε θα ισχυριστεί πως ξέρει. Σύνθηες φαινόμενο, που τροφοδοτεί την ήδη υπάρχουσα επικινδυνότητα και εκδηλώνεται ως κάλυμμα της άγνοιας. Η παραδοχή της ενίοτε φέρνει ευτυχία και γνώση, η μη επίκλησή της πάντως μπορεί να αποδειχθεί μοιραία και καταστροφική. Εξίσου σπουδαίο θεωρώ, πως τα πρόσωπα - εκπαιδευτές πρέπει να είναι συγκεκριμένα και ορισμένα από την προϊσταμένη αρχή, για ευνόητους λόγους, ούτως ώστε οι ατάκες "φύγε από δω & θα σε δέσω" να μη χρησιμοποιούνται ωσάν καραμέλα. Ανάμεσα στα πάμπολλα σημαντικά για την εκπαίδευση σε μια ψυχιατρική κλινική, ξεχωρίζω την προσέγγιση σε ασθενή. Δεν είναι μία, ποικίλλει ανάλογα τα F και εν τέλει δε θα πρέπει να συνδέεται με την έννοια του τιμωρού.

Οι νεοεισερχόμενοι ως «περιοριστικά στοιχεία»: Τι προσθέτουν αμέσως οι κατάλληλα προετοιμασμένοι υπάλληλοι; Άπαξ και οι νεοεισερχόμενοι φτάσουν με στέρεες βάσεις ψυχικής υγείας και λάβουν κλινική επιχειρησιακή εκπαίδευση, γίνονται κλινικά χρήσιμοι γρηγορότερα από το αναμενόμενο.

Θεραπευτική ικανότητα επαφής: Μπορούν να παρέχουν συνεπή, δομημένη εμπλοκή (σύντομες επαφές, υποστηρικτική ακρόαση σύμφωνα με τα σχέδια φροντίδας, συμμετοχή σε δραστηριότητες, αλληλεπιδράσεις σε επίπεδο παρατήρησης που διατηρούν την αξιοπρέπεια). Αυτό προστατεύει το θεραπευτικό περιβάλλον όταν οι ανώτεροι υπάλληλοι απασχολούνται με εισαγωγές, συστήματα φαρμακευτικής αγωγής, συναντήσεις και διαχείριση περιστατικών.

Αξιοπιστία και ασφάλεια: Οι προετοιμασμένοι νεοεισερχόμενοι βελτιώνουν την έγκαιρη αναγνώριση και κλιμάκωση, την ποιότητα της παρατήρησης και την ακρίβεια της τεκμηρίωσης, μειώνοντας το γνωστικό φορτίο των ανώτερων στελεχών και ενισχύοντας το δίκτυο ασφαλείας της κλινικής. Σε περιβάλλοντα υψηλής πίεσης, οι δομικοί περιορισμοί και η περιορισμένη εμπιστοσύνη/εκπαίδευση μπορούν να δημιουργήσουν ένα χάσμα μεταξύ της συμπεριλαμβανόμενης πρόθεσης και της πραγματικής φροντίδας. Οι ψυχιατρικές κλινικές αντιμετωπίζουν παρόμοιες δυναμικές, καθιστώντας απαραίτητη την επιχειρησιακή εκπαίδευση και τη σαφήνεια των ρόλων.

Βελτίωση της ποιότητας με «φρέσκο βλέμμα»: Οι νεοεισερχόμενοι συχνά παρατηρούν κανονικοποιημένους κινδύνους (περιβαλλοντικούς κινδύνους, ασαφείς ρόλους έκτακτης ανάγκης, ασυμφωνή χρήση του σχεδίου φροντίδας). Εάν οι προϊστάμενοι ζητούν ενεργά αυτή την ανατροφοδότηση, αυτή μετατρέπεται σε ένα σύστημα παρακολούθησης της ασφάλειας χαμηλού κόστους.

Καταπολέμηση του στίγματος: εσωτερική κουλτούρα και επικοινωνία με τον εξωτερικό κόσμο.

Η καταπολέμηση του στίγματος πρέπει να είναι πολυεπίπεδη (δημόσιο στίγμα, επαγγελματικό στίγμα, αυτοστίγμα και δομικό στίγμα), γι' αυτό και

η κουλτούρα στο χώρο εργασίας και το πρότυπο της εποπτείας είναι τόσο σημαντικά. Οι νεοεισερχόμενοι μπορούν να συμβάλουν ουσιαστικά - εάν καθοδηγούνται - επειδή γεφυρώνουν την κλινική πραγματικότητα και τις παρανοήσεις της κοινότητας.

Έξω από την κλινική, οι νεοεισερχόμενοι μπορούν να παρέχουν «πραγματικές πληροφορίες» χωρίς να παραβιάζουν την εμπιστευτικότητα, επικοινωνώντας σε επίπεδο συστημάτων: για ποιο λόγο γίνεται η ψυχιατρική εισαγωγή, τι περιλαμβάνουν συνήθως οι θεραπευτικές οδοί, πώς διαχειρίζεται ο κίνδυνος και γιατί οι περιοριστικές παρεμβάσεις ελέγχονται αυστηρά. Οι πρωτοβουλίες κατά του στιγματισμού με βάση την εκπαίδευση μεταξυ των σπουδαστών στον τομέα της υγειονομικής περίθαλψης δείχνουν δυνατότητες βελτίωσης της ευαισθητοποίησης και της ενσυναίσθησης. Ο συνδυασμός της εκπαίδευσης με την αναστοχαστική και την επαφή με βάση τη μάθηση τείνει να είναι πιο ουσιαστικός από την απλή ενημέρωση. Κλείνω τις σκέψεις μου με πραγματικό γεγονός, φαντάζομαι ότι για τους

περισσότερους εξ ημών σε ψυχιατρικές κλινικές, είναι οικείο:

Η πρώτη αντίδραση μόλις κάποιος μαθαίνει πως εργάζομαι σε ψυχιατρείο, είναι: «άντε, πες μας κανένα καλό σκηνικό ή πώς ήταν ο τάδε γνωστός που κάποια στιγμή νοσηλεύτηκε». Για να μη βγάλω την ουρά μου απ' έξω, ομολογώ πως μια φορά κι έναν καιρό ικανοποιούσα τέτοιου είδους απορίες. Πλέον, το αποφεύγω συνειδητά, εστιάζω στο ζήλο των συναδέλφων, εξαιτίας του οποίου οι ασθενείς λαμβάνουν εξιτήριο με σαφή βελτιωμένη κλινική εικόνα και περιγράφομαι πώς περνάω με τον αγαπημένο μου ασθενή, ο οποίος μου έγραψε και μου αφιέρωσε ένα ποίημα δίχως να μπορέσω να αποκωδικοποιήσω το γραφικό του χαρακτήρα. Παρόμοια γεγονότα και καταστάσεις εντυπώνονται στους σπουδαστές, οι οποίοι την τελευταία μέρα της εκπαίδευσής τους ομολογούν πως η εντύπωση που είχαν για το ψυχιατρείο δεν έχει καμία σχέση με την πραγματικότητα. "Μην ξεχάσετε να τα πείτε στον έξω κόσμο" τους είπα, χαμογέλασαν, μου έκλεισαν το μάτι και αποχώρησαν.

Καλλιόπη Διακογεωργίου

Νοσηλεύτρια, MSc, Υπουργείο Προστασίας του Πολίτη: «Ο ρόλος των νοσηλευτών στα σωφρονιστικά καταστήματα: Επιστημονική ευθύνη και κοινωνική αποστολή»

Τα σωφρονιστικά καταστήματα στη δημόσια συνείδηση συνδέονται συχνά με την τιμωρία, τον εγκλεισμό και τα αυστηρά μέτρα ασφαλείας. Ωστόσο, πίσω από ψηλά τείχη και τις κλειστές πόρτες εξελίσσεται καθημερινά ένας λιγότερο ορατός αλλά κρίσιμος αγώνας... Η διασφάλιση ενός θεμελιώδους ανθρώπινου δικαιώματος, αυτού της ΥΓΕΙΑΣ.

Η υγεία των κρατούμενων αναγνωρίζεται διεθνώς ως θεμελιώδες ανθρώπινο δικαίωμα καθώς η στέρηση της ελευθερίας δεν συνεπάγεται στέρηση του δικαιώματος πρόσβασης σε υπηρεσίες υγείας. Σύμφωνα με τον Παγκόσμιο Οργανισμό Υγείας, η φροντίδα υγείας που παρέχεται εντός των σωφρονιστικών καταστημάτων οφείλει να είναι ισότιμη με εκείνη του γενικού πληθυσμού, ανεξαρτήτως του νομικού καθεστώτος κράτησης (WHO, 2007). Στο πλαίσιο αυτό, ο ρόλος του νοσηλευτή στα σωφρονιστικά καταστήματα αποκτά ιδιαίτερη βαρύτητα, τόσο επιστημονική όσο και κοινωνική, με άμεσες προεκτάσεις στη δημόσια υγεία.

Το Ιδιαίτερο Πλαίσιο της Σωφρονιστικής Νοσηλευτικής

Η άσκηση της νοσηλευτικής επιστήμης εντός των σωφρονιστικών καταστημάτων αποτελεί ένα ιδιαίτερο και σύνθετο πεδίο επαγγελματικής πρακτικής. Οι νοσηλεύτες διαδραματίζουν καθοριστικό ρόλο στην προαγωγή, διατήρηση και αποκατάσταση της υγείας του εγκλειστού πληθυσμού καθώς τα σωφρονιστικά καταστήματα λειτουργούν ως κλειστές δομές, εντός των οποίων διαβίει πληθυσμός με υψηλά επίπεδα νοσηρότητας και σύνθετες βιοψυχοκοινωνικές ανάγκες.

Παράγοντες όπως ο υπερπληθυσμός, οι περιορισμένοι υλικοτεχνικοί πόροι, η κοινωνική απομόνωση και οι αυστηροί περιορισμοί ασφαλείας δημιουργούν ένα περιβάλλον που επιβαρύνει δραματικά τη σωματική και ψυχική υγεία (WHO, 2014). Ο νοσηλευτής καλείται να παρέχει βοήθεια σε έναν χώρο που από τη φύση του είναι κατασταλτικός, γεγονός που καθιστά το έργο του εξαιρετικά απαιτητικό.

Υγειονομικές Ανάγκες και Ιδιαιτερότητες του Πληθυσμού

Μεταξύ των σημαντικότερων προκλήσεων που καλείται να διαχειριστεί ο νοσηλευτής συγκαταλέγονται τα αυξημένα ποσοστά χρόνιων νοσημάτων και τα προβλήματα ψυχικής υγείας, υπό το πρίσμα της έντονης πολυπολιτισμικότητας που χαρακτηρίζει τον πληθυσμό των κρατούμενων. Χρόνια νοσήματα με αυξημένες φαρμακευτικές ανάγκες, ανάγκη τακτικών διαγνωστικών εξετάσεων και συστηματικής παρακολούθησης, όπως ο σακχαρώδης διαβήτης, τα καρδιαγγειακά νοσήματα, οι λοιμώξεις HIV και οι ιογενείς ηπατίτιδες, καθώς και οι εξαρτήσεις και οι ψυχικές διαταραχές, εμφανίζουν ιδιαίτερα υψηλά ποσοστά στον πληθυσμό αυτό (Fazel & Baillargeon, 2011).

Η διαχείριση των παθήσεων αυτών είναι ιδιαίτερα απαιτητική, καθώς συχνά συνυπάρχουν πολυφαρμακία, μειωμένη συμμόρφωση στη θεραπευτική αγωγή και σημαντικοί οργανωτικοί περιορισμοί. Στις περισσότερες δομές, οι νοσηλεύτες αποτελούν το πρώτο σημείο επαφής του κρατούμενου με το σύστημα υγείας. Οι ευθύνες τους εκτείνονται από την αρχική κλινική εκτίμηση κατά την εισαγωγή (triage), όπου πρέπει να εντοπιστούν άμεσα κίνδυνοι για τη δημόσια υγεία έως τη συνεχή παρακολούθηση, τη χορήγηση φαρμακευτικής αγωγής, τη διαχείριση επειγόντων περιστατικών και τη διασύνδεση με εξωτερικούς φορείς υγείας.

Σε πολλές περιπτώσεις, η απουσία συνεχούς ιατρικής παρουσίας καθιστά τον νοσηλευτή βασικό φορέα κλινικής αξιολόγησης και λήψης αποφάσεων, απαιτώντας υψηλό επίπεδο επιστημονικής επάρκειας, ανεπτυγμένη κλινική κρίση και ικανότητα ταχείας λήψης αποφάσεων σε συνθήκες υψηλής πίεσης.

Ιδιαίτερη πρόκληση στο σωφρονιστικό περιβάλλον αποτελεί η ψυχική υγεία των κρατούμενων. Οι συνθήκες εγκλεισμού, η απομάκρυνση από το οικείο κοινωνικό περιβάλλον, καθώς και οι συνέπειες της χρόνιας χρήσης ψυχοδραστικών ουσιών επιβαρύνουν σημαντικά την ψυχοκοινωνική τους κατάσταση, αυξάνοντας τον κίνδυνο εκδήλωσης αυτοτραυματικών

συμπεριφορών και αυτοκτονικού ιδεασμού (WHO, 2014). Οι νοσηλεύτες, ως επαγγελματίες πρώτης γραμμής, οφείλουν να διαθέτουν την ικανότητα έγκαιρης αναγνώρισης, αξιολόγησης και διαχείρισης τέτοιων καταστάσεων.

Παράλληλα, η πολυπολιτισμική σύνθεση του πληθυσμού των σωφρονιστικών καταστημάτων επηρεάζει ουσιαστικά τη διαδικασία παροχής υγειονομικής φροντίδας. Σημαντικό ποσοστό κρατούμενων προέρχεται από διαφορετικά πολιτισμικά, γλωσσικά και κοινωνικά περιβάλλοντα, με διαφορετικές κουλτούρες οι οποίες διαμορφώνουν διαφοροποιημένους τρόπους αντίληψης και έκφρασης των προβλημάτων υγείας, δυσχεραίνοντας την κλινική αξιολόγηση και τη θεραπευτική προσέγγιση (WHO, 2014). Η ανάπτυξη πολιτισμικής επάρκειας και διαπολιτισμικών δεξιοτήτων επικοινωνίας αποτελεί βασικό στοιχείο της επιστημονικής επάρκειας του σωφρονιστικού νοσηλευτή (ICN, 2018).

Πέραν του κλινικού τους έργου, οι νοσηλεύτες επιτελούν ουσιαστική κοινωνική αποστολή μέσω της αγωγής υγείας. Με άτυπες αλλά στοχευμένες παρεμβάσεις ενημέρωσης και εκπαίδευσης για την πρόληψη λοιμωδών νοσημάτων, τη σωστή διαχείριση χρόνιων παθήσεων, λήψη φαρμάκων και την ενίσχυση της αυτοφροντίδας, συμβάλλουν ουσιαστικά στη δημόσια υγεία, καθώς οι κρατούμενοι μετά την αποφυλάκισή τους επανεντάσσονται ως ενεργοί πολίτες στην κοινωνία (Pont et al., 2012).

Δεοντολογικά Ζητήματα και Θεσμικές Προκλήσεις της Σωφρονιστικής Νοσηλευτικής Πρακτικής

Το έργο των νοσηλευτών στα σωφρονιστικά καταστήματα συνοδεύεται, ωστόσο, από σημαντικές επαγγελματικές και ηθικές προκλήσεις. Η άσκηση της νοσηλευτικής σε ένα περιβάλλον με περιορισμένα μέσα απαιτεί τη διαρκή τήρηση λεπτών ισορροπιών μεταξύ της παροχής φροντίδας υγείας και της συμμόρφωσης με το σωφρονιστικό πλαίσιο και τους θεσμικούς κανόνες λειτουργίας (Pont et al., 2012). Η διασφάλιση του ιατρικού απορρήτου, η αντιμετώπιση περιστατικών βίας, η διασύνδεση με άλλους φορείς υγείας, η έλλειψη επαρκούς προσωπικού, καθώς και η διαχείριση της επαγγελματικής εξουθένωσης αποτελούν καθημερινές δυσκολίες για τους σωφρονιστικούς νοσηλεύτες. Οι δυσκολίες αυτές καθιστούν αναγκαία τη θεσμική στήριξη και τη συνεχή εκπαίδευσή τους, ενώ παράλληλα αναδεικνύουν την ανάγκη συστηματικής ενίσχυσης και εκσυγχρονισμού των υπηρεσιών υγείας στα σωφρονιστικά καταστήματα, με στόχο τη διασφάλιση της ποιότητας της παρεχόμενης φροντίδας και του σεβασμού των ανθρωπίνων δικαιωμάτων.

Συμπεράσματα και Προοπτικές Εκσυγχρονισμού

Συμπερασματικά, ο ρόλος των νοσηλευτών στα σωφρονιστικά καταστήματα υπερβαίνει τα στενά όρια της τυπικής νοσηλείας, αποτελώντας μια σύνθετη επιστημονική ευθύνη και κοινωνική προσφορά. Η αποτελεσματική άσκηση των καθηκόντων τους απαιτεί κλινική επάρκεια, ευελιξία, ανεπτυγμένη κριτική σκέψη, ενσυναίσθηση και ψυχική ανθεκτικότητα. Σε μια διαρκώς μεταβαλλόμενη κοινωνία, ο εκσυγχρονισμός αυτών των υπηρεσιών είναι επιβεβλημένος. Η άρρηκτη διαλειτουργικότητα με το Εθνικό Σύστημα Υγείας (ΕΣΥ), η υιοθέτηση ψηφιακών εργαλείων, όπως ο ηλεκτρονικός φάκελος υγείας και η ενίσχυση των ιατρικών με προσωπικό είναι απαραίτητα βήματα για τη διασφάλιση της συνέχειας της φροντίδας. Επιπλέον, ο πληθυσμός των φυλακών, λόγω της πολυπολιτισμικότητας των προβλημάτων υγείας που αντιμετωπίζει, μπορεί να αποτελέσει ένα αξιόπιστο επιδημιολογικό δείγμα για τη χάραξη και αξιολόγηση εθνικών πολιτικών υγείας.

Η αναγνώριση και η θεσμική ενίσχυση του έργου των σωφρονιστικών νοσηλευτών αποτελεί αναγκαία προϋπόθεση για ένα σύγχρονο, ανθρώπινο και αποτελεσματικό σωφρονιστικό σύστημα που σέβεται την ανθρώπινη αξιοπρέπεια. Εν τέλει, ο τρόπος με τον οποίο μια κοινωνία μεριμνά για την υγεία των πιο ευάλωτων μελών της, ακόμη και εντός των τειχών, αποτελεί

τον πλέον αδιάφυστο δείκτη του πολιτισμού, της δικαιοσύνης και της δημοκρατίας της.

Βιβλιογραφία

Fazel, S., & Baillargeon, J. (2011). The health of prisoners. *The Lancet*, 377(9769), 956–965. [https://doi.org/10.1016/S0140-6736\(10\)61053-7](https://doi.org/10.1016/S0140-6736(10)61053-7)

International Council of Nurses. (2018). ICN position statement: Nurses' role in the care of detainees and prisoners. <https://www.icn.ch>

Pont, J., Stöver, H., & Wolff, H. (2012). Dual loyalty in prison health care. *American Journal of Public Health*, 102(3), 475–480. <https://doi.org/10.2105/AJPH.2011.300374>

World Health Organization. (2007). Health in prisons: A WHO guide to the essentials in prison health, WHO Regional Office for Europe. <https://www.who.int>

Γεσθημανή Μπερμπέρη

Συγγραφέας, Νοσηλεύτρια MSc, Αναπλ. Προϊσταμένη Αιμοδοσίας Γ.Ν. Σερρών:
«Χιούμορ το ιαματικό»

Και ήταν οι γλυκές κουβέντες σου
που έφτασαν στο κέντρο
της καρδιάς μου.
Και ήταν το απαλό σου χάδι
που ζέστανε τα βήθη της ψυχής μου.
Και ήταν το όμορφο χαμόγελο
στα χείλη σου
που γιάτρεψε όλα τα πονεμένα μου.
Ήσουν εσύ που με νοιάστηκες
σαν να ήσουν δικός μου άνθρωπος.
Ο άνθρωπος μου.
Στην ανάγκη μου.”
Γεσθημανή

Ένα από τα πιο ουσιαστικά και διαχρονικά στοιχεία της ανθρώπινης ύπαρξης είναι το χιούμορ. Δεν αποτελεί απλά μια στιγμιαία αντίδραση ή μια χαλαρή στιγμή, πολλές φορές λειτουργεί ως μηχανισμός εκτόνωσης, επικινωνίας και ψυχικής ανθεκτικότητας. Μέσα από το χιούμορ ο καθένας μας βρίσκει τρόπους να διαχειρίζεται τις δύσκολες στιγμές του με αισιοδοξία. Ταυτόχρονα, μέσα από το γέλιο μειώνεται το άγχος και ενισχύεται η συναισθηματική ευεξία, με αυτόν τον τρόπο καλλιεργούνται ισχυρότεροι κοινωνικοί δεσμοί που βελτιώνουν συνολικά την ποιότητα της ζωής μας.

Η θετική συμβολή του χιούμορ δεν περιορίζεται μόνο στις προσωπικές ή κοινωνικές μας επαφές, δρα ιαματικά με έναν θαυμαστό τρόπο και στο χώρο της υγείας, όπου αποκτά ιδιαίτερη σημασία χάρη στα πολλαπλά του οφέλη. Η αλήθεια είναι πως σε ένα τόσο συναισθηματικά φορτισμένο περιβάλλον εργασίας, όπου οι στιγμές του πόνου περισσεύουν και ο φόρτος εργασίας καθημερινά αυξάνεται, είναι απαραίτητο να χρησιμοποιούνται όλα τα «μέσα» που μπορούν να βελτιώσουν τις συνθήκες.

Το χιούμορ μπορεί να λειτουργήσει ως πολύτιμο θεραπευτικό εργαλείο. Αρκεί φυσικά να χρησιμοποιείται με βαθιά ευαισθησία, ενσυναίσθηση και επαγγελματισμό. Με αυτόν τον τρόπο θα οδηγήσει στη μείωση του άγχους όχι μόνο των ασθενών, μα και των νοσηλευτών. Ταυτόχρονα δίνει τη δυνατότητα στους νοσηλευτές να διαμορφώσουν ένα κλίμα εμπιστοσύνης με τους ασθενείς τους και να δημιουργήσουν τις συνθήκες εκείνες, ώστε το πλαίσιο φροντίδας να αποκτήσει έναν πιο ανθρώπινο χαρακτήρα.

Στην ιατρική και νοσηλευτική επιστήμη, έχουμε συνθίσει να μιλάμε για πρωτόκολλα και αυστηρές διαδικασίες τεχνικής φύσης και ξεχνάμε να αξιοποιήσουμε πιο απλά εργαλεία. Ο φόρτος εργασίας μας κάνει πολλές φορές να μην προλαβαίνουμε να δούμε και να αφογκραστούμε τον άνθρωπο. Όσο σπουδαία και ουσιαστική όμως είναι η κλινική ακρίβεια, άλλο τόσο είναι και η ανθρώπινη διάσταση του επαγγέλματός μας.

Εάν εντάξουμε στην καθημερινή μας πρακτική το χιούμορ ως θεραπευτικό εργαλείο, αυτόματα το συνδέουμε με τον ανθρωποκεντρικό χαρακτήρα της νοσηλευτικής πρακτικής. Μπορεί οι στιγμές εκείνες που αφιερώνουμε λίγα λεπτά για να αστείευτούμε με τον ασθενή, όσο τον καλημερίζουμε την ώρα που μπαίνουμε στο δωμάτιο νοσηλείας του, να εκληφθούν ως μια απλή ευχάριστη στιγμή ή ένα αυθόρμητο παιχνίδι λέξεων, οι μελέτες όμως δείχνουν πως εκείνη ακριβώς τη «ξέγνοιαστη στιγμή» συμβαίνει κάτι πιο βαθύ και ουσιαστικό. Τόσο σημαντικό, που επηρεάζει την ψυχολογική ευημερία των νοσηλευτών και των ασθενών ταυτόχρονα.

Γι' αυτό άλλωστε και οι σύγχρονες αναλύσεις δείχνουν ότι, όταν το χιούμορ χρησιμοποιείται με σεβασμό και μέσα στο κατάλληλο πλαίσιο, μπορεί να μειώσει τη συναισθηματική ένταση, να περιορίσει το άγχος και να ενισχύσει την εμπιστοσύνη μεταξύ επαγγελματία υγείας και ασθενούς (Cadiz et al., 2024). Είναι ο πολύτιμος χρόνος ανάμεσά τους, μέσα σε ένα απαιτητικό περιβάλλον υψηλής πίεσης, όπου η συνειδητή αξιοποίησή του χιούμορ ως εργαλείου θεραπείας, μπορεί να βοηθήσει τόσο τους επαγγελματίες όσο και τους ασθενείς να αντιμετωπίσουν τη δυσκολία με χαμόγελο και αισιοδοξία.

Αν ανατρέξουμε σε μία πρόσφατη μελέτη που πραγματοποιήθηκε στις Ηνωμένες Πολιτείες, θα δούμε πως αναδείχθηκε θετικά η χρησιμότητα του χιούμορ στο χώρο της υγείας. Συγκεκριμένα, η μελέτη έδειξε πως οι νοση-

λευτές ανέφεραν ότι χρησιμοποιούν το χιούμορ όχι μόνο για αποφόρτιση, αλλά και για την ενίσχυση των σχέσεων με τους συναδέλφους τους, καθώς και για τη συνολική βελτίωση της εργασιακής τους εμπειρίας (Cadiz et al., 2024).

Οι μελέτες μας δείχνουν πως το χιούμορ στο χώρο εργασίας δρα και μας επηρεάζει θετικά με πολλούς τρόπους, όχι μόνο σε ατομικό επίπεδο, αλλά και σε συνολικό, βελτιώνοντας την εργασιακή κουλτούρα γενικότερα. Έτσι, μελέτη που πραγματοποιήθηκε σε νοσοκομείο της Ταϊβάν, συνέδεσε τη χαμηλή πρόθεση των νοσηλευτών να εγκαταλείψουν το επάγγελμα, όταν οι προϊστάμενοί τους χρησιμοποιούσαν το χιούμορ με προσεκτικό και κατάλληλο τρόπο. Ταυτόχρονα, η ίδια μελέτη ανέδειξε τη θετική και χιουμοριστική αλληλεπίδραση της ηγεσίας με χαμηλότερα ποσοστά στα επίπεδα επαγγελματικής εξουθένωσης (Lee et al., 2025).

Αυτή η διάσταση αναδεικνύει το χιούμορ και ως σημαντικό στοιχείο ηγεσίας, μα και ως κυρίαρχο μέσο βελτίωσης των συνθηκών εργασίας, καθώς το φαινόμενο τόσο της επαγγελματικής εξουθένωσης, όσο και της πρόθεσης για αποχώρηση από το επάγγελμα, αποτελούν ζητήματα κρίσιμα για το μέλλον της νοσηλευτικής επιστήμης. Όταν το χιούμορ ενσωματώνεται στην καθημερινή πρακτική με σεβασμό, μπορεί να συμβάλει στη δημιουργία ενός κλίματος όπου, οι εργαζόμενοι αισθάνονται πως εκτιμώνται οι προσπάθειές τους, λαμβάνονται υπόψη οι ανάγκες τους και με αυτόν τον τρόπο είναι λιγότερο επιρρεπείς στην επαγγελματική εξουθένωση.

Ένα άλλο ενδιαφέρον στοιχείο που εξετάζει η σύγχρονη βιβλιογραφία, σχετικά με την επίδραση του χιούμορ στη νοσηλευτική, είναι τα διαφορετικά στυλ χιούμορ και οι επιπτώσεις αυτών. Με απλά λόγια, πολλές φορές λέμε στην καθημερινή μας ζωή, «καλύτερα είναι να μασάς παρά να μιλάς» ή το επίσης γνωστό «η γλώσσα κόκαλα δεν έχει, αλλά κόκαλα τσακίζει». Κάπως έτσι συμβαίνει και με τον τρόπο που διαχειριζόμαστε το χιούμορ και τις εκφάνσεις του.

Μελέτη που πραγματοποιήθηκε στο Liyang People's Hospital έδειξε πως οι κατάλληλες μορφές χιούμορ που περιέχουν θετική αντιμετώπιση και σεβασμό, σχετίζονται με χαμηλότερα επίπεδα συναισθηματικής εξουθένωσης. Ενώ, στον αντίποδα, το επιθετικό και υποτιμητικό χιούμορ, συνδέθηκε με αρνητικότερες επαγγελματικές επιπτώσεις (Fang et al., 2024). Αυτό σημαίνει πως σημασία έχει όχι μόνο το τι λέμε, αλλά και με ποιον τρόπο θα επιλέξουμε να το πούμε. Ένα εύστοχο, έξυπνο, ευαίσθητο χιούμορ μπορεί να ενισχύσει την εμπιστοσύνη και τη συνεργασία, αντίθετα, ένα άστοχο σχόλιο μπορεί να δημιουργήσει αμηχανία ή απόσταση.

Δεν πρέπει λοιπόν να ξεχνάμε πως, παρά τα πολλαπλά οφέλη του, η χρήση του χιούμορ απαιτεί ευαισθησία, ενσυναίσθηση και επαγγελματισμό. Το παραπάνω ή το απρεπές χιούμορ, εύκολα μπορεί να οδηγήσει σε παρεξηγήσεις. Ένας χρήσιμος τρόπος να αποφύγουμε τέτοιου είδους κακοτοπίες, αποτελεί και η κατάλληλη εκπαίδευση. Από τις σχολές της νοσηλευτικής, μα και ως εργαζόμενοι στις μονάδες υγείας, οφείλουμε να καλλιεργήσουμε κουλτούρα επαγγελματισμού, αξιοποιώντας όλα τα εργαλεία που μας δίνει η νοσηλευτική επιστήμη μέσα από την ανθρωποκεντρική της διάσταση. Η στρατηγική και ηθική αξιοποίησή του χιούμορ, αποτελεί κρίσιμο σημείο για την ενσωμάτωσή του στη νοσηλευτική πρακτική (Tanay et al., 2014).

Στην καθημερινή κλινική πράξη, η χρήση του χιούμορ αποτυπώνει ουσιαστικά την ανθρώπινη πλευρά του νοσηλευτικού ρόλου, όχι μόνο ως τεχνικά αυστηρή εφαρμογή της γνώσης, αλλά και ως συναισθηματικό και κοινωνικό εργαλείο, που λέει με τον πιο απλό τρόπο στον ασθενή, «σε βλέπω και σε νοιάζομαι». Έτσι λοιπόν, όταν το χιούμορ εφαρμόζεται με γνώση και σεβασμό, δεν αποτελεί απλώς μια ευχάριστη προσθήκη, αλλά ουσιαστικό παράγοντα βελτίωσης της ποιότητας της νοσηλευτικής φροντίδας (Kantarci, 2024).

Η αλήθεια είναι πως η αναζήτηση της σύγχρονης βιβλιογραφίας, αναδεικνύει με σαφήνεια πως, το χιούμορ αποτελεί ένα χρήσιμο εργαλείο στα χέρια των επαγγελματιών υγείας, εφόσον χρησιμοποιηθεί με τους κατάλληλους τρόπους. Αυξάνει την ψυχολογική ευημερία, δημιουργεί θετικές διαπροσωπικές σχέσεις, βελτιώνει τη σχέση εμπιστοσύνης, τόσο ανάμεσα

στους νοσηλεύτες, όσο και με τους ασθενείς. Συμβάλλει ουσιαστικά στη βελτίωση των παρεχόμενων υπηρεσιών υγείας και αυξάνει την ποιότητα σε όλα τα επίπεδα. Αρκεί φυσικά να εφαρμόζεται με γνώση και σεβασμό.

Η νοσηλευτική επιστήμη αναγνωρίζει ολοένα και περισσότερο τη σημασία των ψυχοκοινωνικών παραμέτρων στην παροχή ποιοτικών υπηρεσιών υγείας. Μέσα σε αυτό το σύγχρονο περιβάλλον λοιπόν, το χιούμορ παύει να αποτελεί δευτερεύον χαρακτηριστικό, αλλά χρησιμοποιείται πια ως σημαντικός παράγοντας που έχει ως στόχο, να ενισχύσει και να βελτιώσει την ολιστική φροντίδα. Ταυτόχρονα, αναζητά τρόπους να μειώσει το εργασιακό άγχος και την επαγγελματική εξουθένωση, καθοριστικά στοιχεία, που οδηγούν στην αποχώρηση των νοσηλευτών από το επάγγελμα, καθιστώντας αυτό τη νέα κρίσιμη πρόκληση που έχουν να αντιμετωπίσουν τα συστήματα υγείας σε παγκόσμιο επίπεδο.

Ας δούμε όμως λιγάκι το θέμα έξω και μακριά από τις μελέτες και τις έρευνες. Ας δούμε το θέμα μέσα από την καθημερινή μας επαφή με τους συναδέλφους μας και κυρίως με τους ασθενείς. Η φροντίδα, αν δεν περιέχει την ανθρώπινη διάσταση, δεν μπορεί να λέγεται φροντίδα. Και η ανθρώπινη διάσταση δεν είναι κάτι απροσδιόριστο ή κάτι μη ορατό. Έχει όλα εκείνα τα χαρακτηριστικά που αναζητά ο ασθενής μέσα στην απόγνωση και στην ανημποριά του. Το αυθόρμητο αστείο και το χαμόγελο στο πρόσωπό μας, μπορούν να κάνουν θαύματα. Κάτι απλό, κάτι μικρό που θα βγει από τα χείλη μας ή τις εκφράσεις του προσώπου μας όταν μπαίνουμε στον

θάλαμο νοσηλείας, μπορεί να φτάσει στο κέντρο της ψυχής του ασθενή και εκεί είτε θα ανάψει το φως της αισιοδοξίας και της ελπίδας, είτε θα το σβήσει. Εμείς κρατάμε το σπίρτο.

Βιβλιογραφία:
Cadiz, E., Buxman, K., Angel, M., Resseguie, C., Wilder, C., Chan, L., Bejar, J., Russe, J., & Davidson, J. (2024). Exploring nurses' use of humor in the workplace: A thematic analysis. *American Journal of Nursing*, 124(9), 18–26.

Lee, I.-C., Tai, S.-I., Lin, Y.-A., Yu, W.-P., Teng, C.-I., & Chang, H.-Y. (2025). How humor use by nurse supervisors, reduced time pressure, and years in the profession jointly reduce nurse turnover intention. *International Nursing Review*, 72(3), e70078.

Fang, C., Fan, S., Chen, D., Zhou, Y., & Fan, W. (2024). The relation between humor styles and nurse burnout: A cross sectional study in China. *Frontiers in Public Health*.

Tanay, M. A., Wiseman, T., Roberts, J., & Ream, E. (2014). A time to weep and a time to laugh: Humour in the nurse-patient relationship in an adult cancer setting. *Supportive Care in Cancer*, 22(5), 1295–1301.

Kantarci, B. (2024). The relationship between the humor styles of nurses and psychological well being during the COVID 19 pandemic. *Journal of Psychiatric Nursing*, 14(1), 24

Δέσποινα Καπαγερίδου

Απόφοιτη Τμήματος Νοσηλευτικής, Πανεπιστήμιο Θεσσαλίας, Νοσηλεύτρια, Κέντρο Αποκατάστασης Animus: «Μία εμπειρία από Erasmus...»

Είχα την τιμή να συμμετάσχω στο πρόγραμμα Beyond the Emergency, Telecare for Non-Communicable Diseases through Simulation Techniques (BeEmTel), ένα πρόγραμμα ανώτατης εκπαίδευσης Erasmus+. Στο πλαίσιο του προγράμματος συμμετείχαν φοιτητές και καθηγητές ιατρικής, νοσηλευτικής, μαιευτικής και φυσικοθεραπείας, καθώς και πανεπιστήμια από έξι διαφορετικές χώρες. Είχα την ευκαιρία να βρεθώ στο Κέντρο Προσομοίωσης (INM) του Πανεπιστημίου Ludwig Maximilians στο Μόναχο, να συμμετάσχω σε σεναρία προσομοίωσης, να παρακολουθήσω τη διαδικασία προετοιμασίας τους και να σχεδιάσω το δικό μου σενάριο, το οποίο υλοποιήθηκε από τους συμμετέχοντες στο πρόγραμμα.

Η εμπειρία αυτή με βοήθησε να κατανοήσω ότι η νοσηλευτική δεν περιορίζεται αποκλειστικά στην κλινική πράξη, αλλά αποτελεί μια επιστήμη με πολλαπλές προεκτάσεις και εφαρμογές. Η νοσηλευτική εκπαίδευση εξελίσσεται συνεχώς, ενσωματώνοντας νέα δεδομένα και μεθόδους, και απαιτεί από τους εκπαιδευτικούς να παρέχουν στους φοιτητές σύγχρονα εργαλεία μάθησης. Παράλληλα, η ανάπτυξη εκπαιδευτικών σεναρίων και τεχνολογιών προσομοίωσης αναδεικνύει τη σύνδεση της νοσηλευτικής με την πληροφορική υγείας, προσφέροντας νέες προοπτικές επαγγελματικής

εξειδίκευσης και διευρύνοντας το φάσμα καριέρας κάθε νοσηλεύτη. Έτσι, ενισχύεται η δυνατότητα προσαρμογής σε σύγχρονα κλινικά περιβάλλοντα, αλλά και η ικανότητα ανταπόκρισης στις απαιτήσεις ενός διαρκώς μεταβαλλόμενου συστήματος υγείας.

Η συμμετοχή μου στο BeEmTel ενίσχυσε την αφοσίωσή μου στη νοσηλευτική επιστήμη και επιβεβαίωσε την αξία της κινητικότητας Erasmus+ ως μέσου ακαδημαϊκής και προσωπικής εξέλιξης. Παρά τις συχνές προκαλήψεις για το επάγγελμα, η νοσηλευτική αποτελεί μια πολυδιάστατη καριέρα, με δυνατότητες ενσασχόλησης όχι μόνο στην κλινική πράξη, αλλά και στην εκπαίδευση, την έρευνα, τις κλινικές μελέτες, την καινοτομία και την ανάπτυξη εφαρμογών υγείας. Μέσα από αυτή την εμπειρία, απέκτησα γνώσεις και δεξιότητες που δεν θα ήταν δυνατό να λάβω στην Ελλάδα, καθώς δεν υπήρχαν αντίστοιχα κέντρα προσομοίωσης. Η συμμετοχή σε προγράμματα Erasmus+ δίνει τη δυνατότητα στους φοιτητές να εμπλουτίσουν το γνωστικό και επαγγελματικό τους υπόβαθρο, να καλλιεργήσουν διαπολιτισμικές δεξιότητες και να ενδυναμώσουν την επαγγελματική τους ταυτότητα, συμβάλλοντας παράλληλα στην αναβάθμιση του νοσηλευτικού επαγγέλματος.

Οι Διευθύνσεις Νοσηλευτικών Υπηρεσιών «δίνουν» Ρυθμό στην Υγεία και παρουσιάζουν καινοτόμες πρακτικές

Γ.Α.Ν.Π. «ΜΕΤΑΞΑ»: «Ρομποτική χειρουργική: Όταν η τεχνολογία συναντά τη νοσηλευτική καινοτομία»

Η καινοτομία στον χώρο της υγείας δεν περιορίζεται στην τεχνολογία. Καινοτομία είναι ο τρόπος που οι επαγγελματίες υγείας την αξιοποιούν, την προσαρμόζουν και τη μετατρέπουν σε ασφαλή φροντίδα για τον ασθενή. Η ένταξη του ρομποτικού συστήματος Da Vinci στο χειρουργείο ανέδειξε με σαφήνεια τον πρωταγωνιστικό ρόλο των νοσηλευτών, οι οποίοι μέσα από καινοτόμες δράσεις, εξειδίκευση και συνεργασία, συμβάλλουν ουσιαστικά στη σύγχρονη χειρουργική πρακτική.

Η καινοτομία ξεκινά από τον Νοσηλεύτη. Στο ρομποτικό χειρουργείο, ο νοσηλευτής δεν ακολουθεί απλώς οδηγίες. Συμμετέχει ενεργά στη διαμόρφωση νέων πρακτικών, προσαρμόζει τα πρωτόκολλα στις απαιτήσεις της ρομποτικής τεχνολογίας και λειτουργεί ως εγγυητής της ασφάλειας. Η σε βάθος γνώση της λειτουργίας του συστήματος Da Vinci, των ρομποτικών εργαλείων και των πιθανών κινδύνων αποτελεί καινοτόμο νοσηλευτική δράση, καθώς προλαμβάνει σφάλματα και ενισχύει την ποιότητα της φροντίδας. Η καθημερινή πρακτική των νοσηλευτών στο ρομποτικό χειρουργείο περιλαμβάνει δράσεις που ξεπερνούν τα παραδοσιακά όρια του ρόλου τους, όπως:

- Η οργανωμένη και συστηματική προετοιμασία του ρομποτικού εξοπλισμού.
- Η αυστηρή εφαρμογή και συνεχής βελτίωση της άσηπτης τεχνικής σε ένα τεχνολογικά σύνθετο περιβάλλον.
- Η ενεργή συμμετοχή στη διαχείριση κινδύνων και στην πρόληψη επι-

πλοκών.

• Η συμβολή στη διαμόρφωση και επικαιροποίηση πρωτοκόλλων ρομποτικών επεμβάσεων.

Οι δράσεις αυτές αποδεικνύουν ότι οι νοσηλευτές δεν υποστηρίζουν απλώς την καινοτομία, αλλά την εφαρμόζουν στην πράξη. Η ρομποτική χειρουργική ανέδειξε τον νοσηλευτή ως συνδετικό κρίκο μεταξύ τεχνολογίας, ασθενούς και διεπιστημονικής ομάδας. Μέσα από τη συνεργασία, την επικοινωνία και την ανάληψη πρωτοβουλιών, οι νοσηλευτές συμβάλλουν στη δημιουργία κουλτούρας ασφάλειας, επαγγελματισμού και συνεχούς βελτίωσης. Η εκπαίδευση συναδέλφων, η ανταλλαγή εμπειριών και η υποστήριξη βελτιωτικών παρεμβάσεων αποτελούν χαρακτηριστικά παραδείγματα καινοτόμων νοσηλευτικών πρακτικών.

Ρομποτική εξειδίκευση και επαγγελματική εξέλιξη

Η ενσασχόληση με τη ρομποτική χειρουργική αποτελεί για τον νοσηλευτή επένδυση στο μέλλον της νοσηλευτικής. Η απόκτηση εξειδικευμένων γνώσεων και δεξιοτήτων ενισχύει την επαγγελματική αυτονομία, την κλινική κρίση και την ηγετική παρουσία στο χειρουργείο. Παράλληλα, συμβάλλει στη βελτίωση της ποιότητας φροντίδας, στη σωστή διαχείριση των πόρων και στη βιωσιμότητα των σύγχρονων υπηρεσιών υγείας.

Το Πανεπιστήμιο Δυτικής Αττικής, μέσω του Κ.Ε.ΔΙ.ΒΙ.Μ. και σε συνεργασία με το Γενικό Αντικαρκινικό Νοσοκομείο Πειραιά «Μεταξά», ανέπτυξε το μοναδικό στην Ελλάδα πρόγραμμα πιστοποιημένης εκπαίδευσης με τίτλο: «Ρομποτικό Σύστημα DA VINCI – Ασφαλής Νοσηλευτική Φροντίδα Ασθενών».

Το πρόγραμμα αυτό ξεχωρίζει, καθώς είναι το πρώτο και μοναδικό στη χώρα που παρέχει πιστοποιημένη εξειδίκευση στη ρομποτική χειρουργική. Με τον τρόπο αυτό καλύπτει ένα κρίσιμο κενό εκπαίδευσης, διασφαλίζοντας ότι οι επαγγελματίες υγείας αποκτούν εξειδικευμένες δεξιότητες, απαραίτητες για την ασφαλή και αποτελεσματική διαχείριση ασθενών που υποβάλλονται σε επεμβάσεις με το ρομποτικό σύστημα DA VINCI.

Το πρόγραμμα προσφέρει ολοκληρωμένη εκπαίδευση που περιλαμβάνει τόσο εξελικτική εξ αποστάσεως θεωρητική κατάρτιση όσο και εν συνεχεία πρακτική άσκηση στο ίδιο το ρομποτικό σύστημα DA VINCI εντός της χειρουργικής αίθουσας του Νοσοκομείου «ΜΕΤΑΞΑ». Οι συμμετέχοντες έχουν την ευκαιρία να αποκτήσουν άμεση εμπειρία και να εξοικειωθούν πλήρως με τη λειτουργία και τις δυνατότητες του ρομποτικού συστήματος, εφαρμόζοντας στην πράξη όσα διδάχτηκαν στην θεωρία.

Ιδιαίτερα σημαντικές είναι οι αξιολογήσεις των συμμετεχόντων από τους πρώτους πέντε κύκλους του προγράμματος. Οι εκπαιδευόμενοι υπογράμμισαν την αξία της πρακτικής άσκησης, αναφέροντας επανειλημμένα ότι ο χρόνος που αφιερώθηκε στην κλινική πρακτική στο Γ.Α.Ν.Π. «ΜΕΤΑΞΑ» ήταν εξαιρετικά ωφέλιμος και ουσιαστικός για την επαγγελματική τους εξέλιξη. Πολλοί από τους συμμετέχοντες εξέφρασαν την επιθυμία για ακόμα περισσότερες ώρες πρακτικής άσκησης, καθώς θεώρησαν ότι αυτή η εμπειρία προσφέρει σημαντική προστιθέμενη αξία στην καθημερινή κλινική τους πρακτική. Επιπλέον, χαρακτηρίστηκε ως ένα «πολύ εποικοδομητικό πρόγραμμα», με «ιδιαίτερα χρήσιμες» και «εξαιρετικά καταπονητικές» πρακτικές δραστηριότητες. Αποτελεί ένα πρότυπο πρόγραμμα εξειδικευμένης εκπαίδευσης που συμβάλλει καθοριστικά στην αναβάθμιση της ποιότητας της νοσηλευτικής φροντίδας και της ασφάλειας των ασθενών στην Ελλάδα.

Συμπεράσματα

Η χρήση του ρομποτικού συστήματος Da Vinci ανέδειξε με τον πιο σαφή τρόπο ότι οι νοσηλευτές αποτελούν πυρήνα καινοτομίας στο χειρουργείο. Μέσα από καινοτόμες δράσεις, εξειδίκευση και επαγγελματισμό, συμβάλλουν ενεργά στη διαμόρφωση ενός ασφαλούς, σύγχρονου και ανθρώπινου περιβάλλοντος φροντίδας. Οι νοσηλευτές δεν ακολουθούν την εξέλιξη — τη δημιουργούν.

Οι Φοιτητές Νοσηλευτικής «δίνουν» Ρυθμό στην Υγεία και αρθρογραφούν για την Παγκόσμια Ημέρα Νοσηλευτών

Ευθυμία Πετσίνη

Τριτοετής Φοιτήτρια Τμήματος Νοσηλευτικής, Ε.Κ.Π.Α.: «Το Μέλλον της Νοσηλευτικής: Παρουσία, ανθρώπινη σύνδεση και προσαρμοστικότητα»

Οι στιγμές σιωπής δίπλα σε έναν άνθρωπο που φοβάται, ένα χέρι που σφίγγει το δικό σου λίγο πιο δυνατά, η παρουσία όταν τα λόγια δεν αρκούν, όλα αυτά υφαίνονται το πραγματικό νόημα της Νοσηλευτικής. Εκεί όπου ο χρόνος μοιάζει να τρέχει ασταμάτητα και η καθημερινότητα γίνεται όλο και πιο απαιτητική, η Νοσηλευτική στέκεται ακλόνητη, υπενθυμίζοντας ότι η φροντίδα πάνω απ' όλα, είναι ανθρώπινη.

Η Νοσηλευτική δεν είναι απλώς φροντίδα, αλλά παρουσία. Ωστόσο, οι σύγχρονες προκλήσεις όπως η υποστελέχωση, η αυξημένη πίεση και η επαγγελματική κόπωση απομακρύνουν πολλούς επαγγελματίες από το νοσηλευτικό λειτούργημα. Παρά τις δυσκολίες, οι συνθήκες αυτές αναδεικνύουν παράλληλα κρίσιμες παραμέτρους της Νοσηλευτικής, όπως η ψυχική ανθεκτικότητα, η ομαδικότητα και η αλληλεγγύη. Σε ένα κοινωνικό περιβάλλον που τείνει να απομακρύνεται από την ανθρώπινη επαφή, η Νοσηλευτική λειτουργεί ως σταθερός συνδετικός κρίκος.

Η σημασία της Νοσηλευτικής γίνεται ακόμη πιο εμφανής σε περιόδους κρίσης, όπου οι νοσηλευτές αποτελούν ακλόνητο πυλώνα του συστήματος υγείας. Η καθημερινή τους παρουσία και προσφορά καταδεικνύουν ότι η Νοσηλευτική δεν αποδυναμώνεται από τις δυσκολίες, αλλά εξελίσσεται μέσα από αυτές, ενισχύοντας την υγεία και τη κοινωνική συνοχή.

Στο πλαίσιο αυτό, η εκπαίδευση διαδραματίζει καθοριστικό ρόλο στη διαμόρφωση Νοσηλευτών με ουσιαστικές γνώσεις και ενεργή συμμετοχή στη λήψη αποφάσεων. Η συνεχής θεωρητική και πρακτική κατάρτιση, η εξειδίκευση και η συμμετοχή στην επιστημονική έρευνα αποτελούν προϋποθέσεις για μια Νοσηλευτική που εξελίσσεται μαζί με τις ανάγκες της κοινωνίας και του συστήματος υγείας.

Ως νέοι Φοιτητές Νοσηλευτικής, αλλά και Νοσηλευτές, η συμμετοχή μας σε συνέδρια και ημερίδες εμπλουτίζει τις επιστημονικές μας γνώσεις και ενισχύει τη νοσηλευτική μας ταυτότητα. Ένα χαρακτηριστικό παράδειγμα αποτελεί το 16ο Πανελλήνιο Συνέδριο Νοσηλευτικής, που θα πραγματοποιηθεί στις 27-29 Μαρτίου 2026 στο Τμήμα Νοσηλευτικής στο Ε.Κ.Π.Α. (Παπαδιαμαντοπούλου 123, Γουδί), προσφέροντας πολυπαραμετρική εκπαί-

δευση, κατάρτιση και έμπνευση για φοιτητές και επαγγελματίες υγείας.

Συνεπώς, φοιτητές επαγγελματιών υγείας – και ειδικότερα της Νοσηλευτικής – καθώς και επαγγελματίες υγείας, θα έχουν την ευκαιρία να διευρύνουν το επιστημονικό τους υπόβαθρο μέσω ομιλιών, εργασιών και κλινικών φροντιστηρίων που εστιάζουν στην πρακτική κατάρτιση.

Η επιστημονική κατάρτιση συνδέεται άρρηκτα με την επαγγελματική, γι' αυτό είναι κρίσιμο από τα πανεπιστημιακά έδρα να αναλογιστούμε τι Νοσηλευτές θέλουμε να γίνουμε. Με αυτόν τον τρόπο καλλιεργούμε τη νοσηλευτική μας ταυτότητα και συμβάλλουμε ενεργά στη βελτίωση της ποιότητας φροντίδας. Εμείς διαμορφώνουμε το μέλλον που ονειρευόμαστε!

Παράλληλα, σε έναν κόσμο που διαρκώς αλλάζει και εξελίσσεται η αξιοποίηση της τεχνητής νοημοσύνης μπορεί να λειτουργήσει υποστηρικτικά στο έργο του Νοσηλευτή, ενισχύοντας την κλινική κρίση και τη λήψη αποφάσεων, χωρίς να υποκαθιστά τον ανθρώπινο παράγοντα. Αντιθέτως, δημιουργεί νέες προοπτικές εξέλιξης και συμβάλλει στη βελτίωση της ποιότητας της παρεχόμενης φροντίδας, με επίκεντρο πάντα τον άνθρωπο. Το στοιχείο αυτό αξιολογείται ενεργά στο πλαίσιο του συνεδρίου, ώστε να διασφαλιστεί η άμεση και διαρκής επικαιροποίηση των εξελίξεων. Με αυτόν τον τρόπο, διαμορφώνουμε όχι μόνο το παρόν της Νοσηλευτικής, αλλά και το μέλλον της – ένα μέλλον όπου η γνώση, η καινοτομία και η ανθρώπινη φροντίδα συνεχίζουν να οδηγούν την επιστήμη μας.

Κλείνοντας θα ήθελα να αναφερθώ σε μια φράση του Έρμαν Έσσε που συνοψίζει τις σκέψεις μου για το μέλλον της Νοσηλευτικής: «Η δύναμη της αγάπης, σαν το νερό, έγκειται στην προσαρμοστικότητα της στο μέσο όπου ζει. Αν αυτό μεταφερθεί στην καθημερινή ζωή, ο ικανός να αγαπήσει -όχι μόνο έναν άλλο άνθρωπο αλλά και ένα σχέδιο- σμιλεύεται στις δυσκολίες ώστε να αποκομίσει το καλύτερο σε κάθε κατάσταση». Όπως το νερό βρίσκει τον δρόμο του, έτσι και η Νοσηλευτική βρίσκει πάντα τον τρόπο να προσφέρει την καλύτερη φροντίδα, προσαρμόζοντας τη γνώση, την αγάπη και την αφοσίωση σε κάθε πρόκληση.

Ηράκλειο,
Κρήτη

ΕΝΕ
ΕΝΩΣΗ ΝΟΣΗΛΕΥΤΩΝ ΕΛΛΑΔΟΣ

19^ο

ΠΑΝΕΛΛΗΝΙΟ
ΕΠΙΣΤΗΜΟΝΙΚΟ &
ΕΠΑΓΓΕΛΜΑΤΙΚΟ
ΝΟΣΗΛΕΥΤΙΚΟ
ΣΥΝΕΔΡΙΟ

13-16 Μαΐου
2026

Διοργάνωση:
 PROOPSIS
Consulting S.A.

Εξνοδοχεία:
 ATLANTIS HOTEL
HERAKLION

 capSis astoria
heraklion
*****